Ursula K. LeGuin

Her Yerden Çok Uzakta

Türkçesi: Semih Aközlü

Her Yerden Çok Uzakta - Ursula K. Le Guin

YÜCE DAĞ BAŞINDA, BİR ARKADAŞLA

Önceden de oldu yüce anlarım.
Bir kez geceleyin parkta yürürken,
    yağmur altında, güzün.
    Bir kez çöl ortasında, yıldızlar altında,
        ekseni üzerinde dönen
        yeryuvarına döndüğüm gün.
Kimileyin düşünürken,
sadece düşünüp tartarken olan biteni.
Ama hep yalnız.
Kendi başıma.
Bu kez yalnız değildim.
Yüce dağ başında bir arkadaş vardı
yanımda.
Natalie.
Birşey yok *hiçbir şey* yok bundan üstün.
Ömrümce görmezsem de bir daha,
    eh diyebilirim yine de,
Bir kez orada bulundum.

Dahası da var elbet, ama bu konuda anlatmak istediklerimin hepsi bu kadar sanırım. “Dahası” dediğim, bundan sonra olup bitenler, olup duranlar...

,

Ursula K. LeGui

Ursula K. LeGuin, 21 Ekim 1929'da ABD'de doğdu. Babası ünlü antropolog Alfred Kroeber'di. Küçük yaşta kardeşlerine masallar uydurarak bilim-kurgu alanına girdi, ilk öyküsünü dokuz yaşında yazdı. Üniversitede Fransız ve İtalyan edebiyatı okudu, Rönesans edebiyatı üzerine çalıştı. Savaş sonrası, eleştirel bilim-kurgunun ortaya çıkış yıllarında, bu türün tüm ünlü yazarları gibi öyküleriyle adını duyurdu. Özellikle anarşizmden ve Taoculuktan esinlendi. Bilim-kurgunun, uzay fantezilerinin ötesine geçerek, eleştirel bir yazın türüne dönüşmesine katkıda bulundu. Yapıtlarında alternatif tarihler, alternatif düşünüş, yaşayış biçimleri kurgulayan LeGuin kendini anarşist, Taocu, feminist ve çevreci olarak tanımlıyor.

Başlıca yapıtları: *Rocannon's World* (1966), *Planet of Exile* (1966), *The Earthsea Trilogy* (1968-71-72), *The Lathe of Heaven* (1971), *The Word for World is Forest* (1972), *The Wind's Twelve Quarters* (1975), *Orsinian Tales* (1976), *The Compass Rose* (1982), *Always Coming Home* (1985), *Mülksüzler* (Metis Yaymları-1990), *Gülün Günlüğü* (Ayrıntı Yayınları-1992), *Karanlığın Sol Eli* (Ayrıntı Yayınları-1993), *Hayaller Şehri* (İmge Kitabevi Yayın- ları-1994), *Yerdeniz Büyücüsü* (Metis Yaymları-1994), *Atuan Mezarları* (Metis Yayınları-1995), *Balıkçıl Gözü* (Metis Yayınları-1995), *Başlama Yeri* (İletişim Yayınları-1995), *En Uzak Sahil* (Metis Yaymları-1995).

İmge Kitabevi Yayınları: 140
Ursula K. LeGuin *Very Far Away from Anywhere Else* ISBN 975-533-101-8 1. Baskı: 1995

Kapak Resmi *Aurora consurgens*'den, 14. yy.

Dizgi *İmge Ajans*

Baskı ve Cilt
Zirve Ofset 229 66 84

İmge Kitabevi Yayıncılık Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. Konur Sok. No: 3 Kızılay 06650 Ankara Tel: (90 312) 419 46 10 - 419 46 11 Faks: (90 312) 425 65 32

Ursula K. LeGuin

Her Yerden Çok Uzakta

Türkçesi: Semih Aközlü

YÜCE DAĞ BAŞINDA, BİR ARKADAŞLA

Önceden de oldu yüce anlarım.
Bir kez geceleyin parkta yürürken,
    yağmur altında, güzün.
    Bir kez çöl ortasında, yıldızlar altında,
        ekseni üzerinde dönen
        yeryuvarına döndüğüm gün.
Kimileyin düşünürken,
sadece düşünüp tartarken olan biteni.
Ama hep yalnız.
Kendi başıma.
Bu kez yalnız değildim.
Yüce dağ başında bir arkadaş vardı
yanımda.
Natalie.
Birşey yok *hiçbir şey* yok bundan üstün.
Ömrümce görmezsem de bir daha,
    eh diyebilirim yine de,
Bir kez orada bulundum.

Basketbol başarı belgesini alıp ün, aşk ve servete ulaşmayı nasıl başardığımı konu eden bir hikaye bekliyorsanız, boşuna bu yazılanları okumayın. Az sonra anlatacağım şu altı ay içinde neyi başardığımı bile bilmiyorum. Evet, bir şeyi başardım ama bunun ne olduğunu ortaya çıkarmak galiba bütün ömrümü alacak.

Daha önce hiç böyle bir başarı belgem olmamıştı. Amerikan futbolu, bu oyunun stratejisi çocukken gerçekten hoşuma giderdi; kurnazlık gerektiren taktiklerde bayağı becerikliydim, ama hep bir parça ağır kalıyordum. Daha sonra, liseye başladığımızda her şey belli bir düzen içinde yapılmaya başladı; üzerimize formaları geçirmiş, kendi takımlarımızı oluşturmuştuk. Herkes durmadan bundan sözediyordu. Spor, yapılırken iyi de, sözü edilince epey sıkıcı bir şey. Her neyse, zaten anlatacaklarım pek fazla sporla ilgili değil.

Anlattıklarımı bir teybe kaydediyor, daha sonra daktiloya çekiyorum. Önce doğrudan kağıda geçirmeyi denedim, ama sonunda kargacık burgacık bir sözcük yığını çıktı ortaya. Neyse, bakalım böylesi nasıl olacak. Adım Owen Thomas Griffiths. Kasımda on yedi yaşıma bastım. Yaşıma göre boyum epey kısa sayılır - 1.67. Herhalde kırkbeşime bastığımda da yaşıma göre boyum kısa kalacak. Ama ne fark eder ki? On iki - on üç yaşındayken beni bir hayli rahatsız etmişti; o zamanlar öteki çocuklara nazaran boyum bayağı kısaydı, gerçek bir yer-cücesiydim. On beş yaşımda, sekiz ay içinde boyumu on beş santim uzatmayı başardım. Bu işi yaparken kendimi berbat hissediyordum, dizlerim insanı iki yandan geren bir işkence aletinden çıkmış gibi ağrıyordu. Ama bütün bu çalışmaların sonunda, eski halime kıyasla, daha uzun boylu olamadığım için pişmanlık duyamayacağım kadar uzun boylu biri olup çıkmıştım. Vücut yapım vasat sayılır, gözlerim siyaha çalar, gür saçlarım var. Saçlarım kıvırcık, kısacık kestirsem de, upuzun bıraksam da kafamın her noktasından fışkırıyorlar. Her sabah saç fırçasıyla boğuşuyoruz ve kaybeden ben oluyorum. Saçımı beğeniyorum. Çelik gibi bir iradesi var. Ne var ki, bu hikayenin konusu saçlarım da değil.

Sınıfımdaki en küçük öğrenci her zaman ben oldum; tek çocuk olduğum için ailenin en küçüğü de bendim. Yaşıma göre çok zeki bir velet olduğum için okula erken vermişler beni. Her zaman yaşıma göre zeki biri oldum. Kimbilir, belki kırkbeşimde de durum değişmez. Aslında bu, kısmen anlatacağım hikayeyle ilgili. Zeki, küçük bir veledin hikayesi yani.

Son sınıfa gelene dek her şey yolundadır. Kimse zerre kadar ilgilenmez sizinle. Kolayca yontulabilecek biri olduğunuz için öğretmenler nasıl da iyi davranırlar. Hatta bazıları sırf bu yüzden sizi sever, evde okumanız için cicili bicili kitaplar verirler. Bazıları çok gücenir buna, ama zaten o öğretmenlerin de Davranış Sorunlu tiplerle uğraşmaktan başlarını kaşıyacak vakitleri olmadığından, matematik ve okuma derslerinde ötekilerden öndesiniz diye size sataşmaya fırsat bulamazlar. Sizin kadar zeki ya da sizden de zeki bir avuç çocuk, ki bunlar genellikle kızlardır, sınıf panosunu hazırlamak, öğretmene liste çıkarmak ve bunun gibi işlerle uğraşırlar. Küçük çocukların ne kadar acımasız olduklarına dair söylenenlere gelince, büyüklerinkinin yanında onların zalimlikleri solda sıfır kalır. Küçük çocukların akıllısı da kafası çalışmayanı da aptaldır işte. Aptalca şeyler yaparlar. Akıllarından geçenleri pat diye söyleyiverirler. Düşünmedikleri bir şeyi söylemeyi öğrenmemişlerdir henüz. Bunu daha sonra, yetişkinliğe geçip, yalnız olduklarım anladıkları zaman öğrenirler.

Sanırım yalnızlığınızın gerçekten farkına vardığınızda çoğu zaman paniğe kapılırsınız. Bundan kurtulmak için apar topar kaçar, gruplara -klüplere, derneklere, takımlara, kalıplara- sığınırsınız. Birdenbire tıpatıp ötekiler gibi giyinmeye başlarsınız. Aslında görünmez olmanın bir yoludur bu. Kot pantolonunuzun delik yerlerine yama koyma biçimi bile sizin için son derece önemli bir şey haline gelir. Çünkü yanlış yamadığınızda bir olamazsınız. Bir olmanız gerekir. Aslında tuhaf bir söz bu, biliyor musunuz. "Bir." Neyle bir? Onlarla bir. Ötekilerle bir. Hep birlikte. Sayıların güvenliği. Ben, ben değilim. Ben, bir başarı belgesiyim. Popüler bir çocuğum ben. Ben, arkadaşlarımın arkadaşıyım. Honda marka bir motorun

siyah derisiyim ben. Bir üyeyim ben. Bir yeniyetmeyim. Siz beni göremezsiniz. Tek gördüğünüz, biz. Biz güvenlikteyiz.

Ve eğer Biz Seni tek başına görürsek, şansın varsa, görmezlikten geliriz. Ama şansın yoksa kafana taş yağdırabiliriz. Çünkü biz kot pantolonu yanlış yamanmış, hepimizin yalnız olduğunu, güvenlikte olmadığımızı anımsatan insanlardan hoşlanmayız.

Ben denedim. Epeyce uğraştım. O kadar çok uğraştım ki artık bunu düşünmek bile içimi kaldırıyor. Tıpkı herşeyin en doğrusunu yapan Bill Ebold gibi yamadım pantolonumu. Oturup beyzbol maçlarının sonuçlarından konuştum. Bir sömestir boyunca okul gazetesinde çalıştım, çünkü içine girebileceğimi gözüme kestirdiğim tek grup oradaydı. Ama hiçbiri işe yaramadı. Neden işe yaramadı, bilmiyorum. Bazen acaba içedönük insanlar, sadece dışadönüklerin farkına varabilecekleri özel bir koku mu salgılıyorlar diye kendime soruyorum.

Bazı çocukların içindeki o Ben duygusu pek fazla gelişmemiş. Grubun gerçek anlamda birer parçası onlar. Ama birçoğu benim de denediğim şekilde davranıyorlar, yani rol yapıyorlar. Aslında içlerinden gruplara katılmak falan geçmiyor, ama gene de kaynaşıyor, idare edip gidiyorlar. Keşke ben de öyle olabilseydim. İyice ikiyüzlü olabilmeyi gerçekten çok isterdim. Kimseye zararı olmaz bunun, hayatı biraz daha kolaylaştıracağı da kesin. Ne var ki, ben hiç kimseyi kandıramam. Onların ilgilendiği şeylerle ilgilenmediğimi biliyorlardı. Bu yüzden beni hor gördüler, beni hor gördükleri için ben de onları hor görüyordum. Öte yandan onlara ayak uydurmaya çalışmayan bir kaç çocuğu da hor görüyordum. Dokuzuncu sınıfta benimle arkadaş olmak isteyen bir çocuk vardı; dişlerini hiç fırçalamaz, okula hep beyaz bir eşofmanla gelirdi. Aslında buna sevinmem lazımdı. Yani daha önce hiç kimse benimle arkadaş olmak istemiyordu. Ama bu çocuk habire bana falancanın ne kadar gıcık, filancanın nasıl hödük biri olduğunu anlatıp dururdu; söylediklerine hak veriyordum vermesine ama her zaman bundan söz etmek de içimden gelmiyordu. Bu yüzden züppenin biri diye

onu hor gördüm. Derken, herkesi hor gördüğüm için kendimi de hor görmeye başladım. Ah, ne kadar hoş bir durumdu; içine düşünler neyi kastettiğimi çok iyi anlarlar.

Farklı biri olmamak için canımı dişime takmış çabalıyor, beri yandan hep *A* alan öğrencilerden biri olmak da istemiyordum. Fakat beden eğitimi dersi her zaman bu sorunu benim yerime çözüyordu. Beden eğitiminde öteki birçok çocuktan daha kötü sayılmazdım, ama Bay Thorpe'un, "Aklını bir an olsun Keats'le Shelley'den uzaklaştırırsan, bir köşeye geçip basketbolun nasıl oynandığını *izleyebilirsin* Griffiths" yollu sözlerine dayanamadığımdan bu dersi hep asar, D'ler alırdım. Hep Keats'le Shelley idi -en az iki çocuğa daha aynı lafları söylediğini duymuştum. Bu isimler gerçekten büyük bir nefretle, tıslar gibi çıkıyordu ağzından: *Keytssssleşşşşelley.* Asıl matematik ve fen derslerinde iyi olan birine bu sözleri söylemesi aptalcaydı tabii, ama içimdeki öfkeyle birlikte merakım uyanmış, gidip lise birinci sınıfların edebiyat kitabından Keats'in "Bülbüle Gazel" şiirini okumuştum. Derslerde bize Shelley okutmadılar, ama şehir kütüphanesinde toplu yapıtlarını bulmuş, daha sonra da elden düşme bir kopyasını satın almıştım. Sizin anlayacağınız, "Zincirlerinden Kurtulmuş Prometheus"la tanışmam basketbol öğretmenim Bay Thorpe sayesinde oldu. Kendisine minnet borçluyum. Yine de bu, üçüncü dönemde Bay Thorpe ile işleri kolaylaştırmadı.

Gene de -bakın bu çok önemli- ona hiç karşılık vermedim. Ağzımı bile açmadım. Ona, "Bakın Bay Thorpe, aklımı Keats'le Shelley'den ya da sinüslerle kosinüslerden uzak tutmak istemiyorum, onun için sen git minik topunu zıplatmaya bak, tamam mı!" diyebilirdim. Bazı çocuklar bunu yapabilirdi. Yedinci sınıftaki küçük bir zenci kızın matematik öğretmenimize, "Çek ellerini ödevimden, eğer yapış biçimimi beğenmediysen alır kıçına sokarsın" dediğine tanık olmuştum. Düpedüz kavgaydı bu. Öğretmenimiz bunu hak edecek hiçbir şey yapmamıştı, kıza biraz matematik öğretmeye çalışıyordu o kadar. Ama gene de düpedüz kavgaydı, cesaret gösterisiydi, buna hayran kalmıştım. Hayranlığım

hala sürüyor. Ama ben böyle bir şey yapamam. Bende o cesaret yok. Kavgaya girmem.

Olduğum yerde durur, kaçabileceğim ana kadar herşeyi sineye çekerim. Sonra da kaçarım.

Bazen de orda durup herşeyi sineye çekmekle kalmaz, onlara gülümser, özür dilerim.

Yüzüme o gülümsemenin yayıldığını hissettiğimde suratımı koparttığım gibi ayağımın altına alıp çiğnemek gelir içimden.

Doğum günümden bu yana beş gün geçmişti. Onyedinci yaşımdan beş gün almıştım. 25 Kasım Salı. Yağmur. Okul çıkışı yağmur iyiden iyiye bastırınca, ben de otobüse atlamıştım. Durakta otobüs bekleyip Ölümün Soğuk Elini üzerimde duyarken ıslanmış olan pardösümün yakasını ensemden uzakta tutmaya çalışıyordum. Bir tek boş yer vardı. Oraya oturdum, otobüse bindiğim için kendimi suçladım.

Otobüse binme suçu. Suçum, *otobüse* binmek. Bakın, genç olmanın gerçekten en berbat yanı, incir çekirdeğini doldurmayan bu tür zırvalıklardır.

Otobüse bindim diye kendimi suçlamanın nedenine gelince: Doğum günümden bu yana beş gün geçti demiştim, öyle değil mi? Doğum günümde babam bana bir hediye almıştı. Ama gerçekten muhteşem bir hediyeydi. İnanılmaz bir şeydi. Çok önceden bunu aklına koymuş ve kuruş kuruş para biriktirmiş olmalıydı. Okuldan döndüğümde orada beni bekliyordu. Evin önüne park edilmişti, ama daha önce bunun farkına varmamıştım. Babam durmadan bununla ilgili imalarda bulunmuş, ama hiçbirine uyanamamıştım. Sonunda beni dışarı çıkarıp gösterdi. Anahtarları elime tutuşturduğunda yüzü, gurur ve hazdan ağlayan biri gibi çarpılmıştı.

Hediyem bir arabaydı tabii ki. Markasını söylemeyeceğim, zaten ortalıkta yeterince reklam var. Araba sıfır kilometredeydi. Saati, radyosu, her türlü aksesuarı vardı. Babamın bütün bunları bana göstermesi tam bir saatini aldı.

Araba sürmesini çoktan öğrenmiş, Ekim ayında ehliyetimi almıştım. Acil durumlarda işe yarayacak bir şey gibi görünüyordu. Hem böylece annemin bir takım işlerini görecek, hem de kendi başıma çıkıp gezebilecektim. Annemin arabası vardı, babamın arabası vardı; şimdi benim de bir arabam olmuştu. Üç kişi, üç araba. Ama bir sorun vardı. Ben araba istememiştim.

Böyle bir şey kaça malolmuştu? Sormadım, ama en az bir üç bin doları vardı. Babam muhasebeci. Bu tür gereksiz şeylere harcayacak paramız yok. Arabaya yatırdığı parayla bir öğrenim bursu alsam, MIT'de* bir yıl ya da daha uzun bir süre okuyabilirdim. O pırıl pırıl minik kapısını açmadan önce aklıma ilk gelen şey bu olmuştu. Parayı banka hesabına yatırabilirdi. Yokluğuna üzülmeme fırsat vermeden arabayı satabilirdim tabii. Daha sonra aklıma gelen şey bu olmuştu. O sırada babam anahtarları elime tutuşturup, "Artık tamamen senin evlat" diyerek, suratını yine aynı şekilde çarpıttı.

*** Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (ç.n.)**

Galiba ben de gülümsemiştim.

Onu kandırıp kandırmadığımı bilmiyorum. Eğer kandırmışsam, herhalde yaşamımda ilk kez birini kandırmayı başarıyordum. Ama galiba öyle oldu; çünkü babam kandırılmayı, sevinç ve minnet duyguları içinde şaşakaldığıma inanmayı öyle çok istiyordu ki. Sanki onu aşağılıyormuş gibiyim. Hayır, amacım bu değil.

Tabii o saat arabayı alıp dolaşmaya çıktık. Parka kadar ben kullandım, dönerken babam getirdi -ellerini direksiyona atmak için sabırsızlanıyordu- her şey yolundaydı işte. Asıl sorun Pazartesi günü okula yeni arabamla gitmediğimi anlayınca çıktı. Neden arabayla gitmemiştim?

Bunu ona anlatamazdım. Zaten nedenini ben de yarı anlamış yarı anlamamıştım. O nesneyi okula götürüp, okul sahasına park etseydim boyun eğmiş olacaktım. Ben ona sahip olmuştum. O da bana sahip olmuştu. Bütün aksesuarı ile birlikte yeni bir arabanın sahibiydim ben. Okuldakiler şöyle diyecekti: "Vay be, şuna bakın.

Vay canına, Griffiths'in yeni oyuncağını gördünüz mü?" Bazıları burun kıvıracak, ama bazıları da açıkça hayran olacak, belki de ona sahip olacak denli şanslı biri olduğum için bana hayranlık duyacaklardı; dayanamadığını şey de buydu işte. Kim olduğumu bilmiyordum, ama bildiğim bir şey vardı: koltuğun bir parçası gibi otomobile uyan tiplerden değildim. Okula yürüyerek giden (en kestirme yoldan dört kilometre tutuyordu) tiplerdendim. Çünkü yürümek hoşuma giden bir spordu benim için, hem kentin sokaklarını gerçekten seviyordum. Kaldırımları, binaları, geçerken gördüğüm insanları seviyordum ben, önümdeki arabanın fren lambalarını değil.

Her neyse, çizgiyi buraya çektim. Zaten Cumartesi günü annemin ayak işlerine koşuşturup, Pazar günü "yeni arabamla" anne babamı şehir dışında gezintiye çıkarmayı kabul etmekle bunu enikonu gizlemeye çalışmıştım. Ama, Pazartesi akşamı babam çizgiyi gördü. Arabayı okula götürmüyor musun? Neden?

İşte bu yüzden o Salı günü suçlu suçlu otobüse binmiş gidiyordum. Yürümeyi ne kadar çok sevdiğimi, doktorların yürümek insan bedeni için en iyi spordur dediklerini falan anlatmaya çalıştıktan sonra, okula yürüyerek bile gidemiyordum işte. Otobüse binmiştim. Yirmi beş sente. Üç bin dolarlık araba ise, çelik cantlarıyla evimizin önünde duruyordu, tam otobüsten ineceğim yerde.

Yürümemek için bir bahane uyduracaktım ya, yeterince yağmur yağdığına emin olmak için dışarı baktım. Bardaktan boşanırcasına yağıyordu; otobüsün camları, buzlu camlara benzemişti; ne var ki, yalnızca gerçeğin suçluluğa pek bir faydası olmayacaktı. Babamın bu gece bana, "Okula arabayla gitmedin mi? Neden?" deyişini düşünüyordum. Bunlar aklıma gelince içim burkuldu. Tam o sırada pencere kenarındaki koltukta bizim okuldan birini fark ettim. "Merhaba" dedim, kız da bana "Merhaba" dedi; tanımadığım biri çıksaydı da görmezlikten gelseydim diye geçirdim içimden.

Field'ler birkaç yıldan beri bizim oturduğumuz sokaktan iki cadde ötede bir evde oturuyorlardı. Lise iki ve üçte Natalie benimle aynı

sınıfa düşmüştü. Uzun siyah saçlı, sessiz sedasız bir kızdı; pek ortalıkta görünmezdi, müzikle falan uğraşıyordu. Evet, Natalie Field hakkında yüzde yüz emin olduğum tek şey buydu. Güzel kızdı, ama ben hemen hemen bütün kızların güzel olduğunu düşünürüm, onun için bu konuda karar vermek bana düşmez. Başkalarına göre güzel bir kız sayılmazdı, tıknaz yapılı, asık suratlı biriydi; bana sorarsanız güzeldi, ama farkına varmazdınız, o sizi fark etmediği için güzelliğinin farkına varmazdınız. Gelin görün ki, bu kez ben fark etmiştim, çünkü o da beni fark etmişti. Etmeyip de ne yapacaktı? Sırt çantam sucuk gibi ıslanmış, sular kayışın ucundan dizlerine damlıyordu. Onun dizi yerine benim kalçamı ıslatsın diye çantanın yerini değiştirirken kıza, "Kusura bakma, atardamarı fena halde kesilmiş, birazdan diner" dedim.

Aslında böyle söylemem bayağı garip kaçtı. Belli belirsiz bir "Afedersin" deyip çantamı ordan çeksem de olurdu hani. Galiba kendimden bezmiştim, araba yüzünden suçluluk duymaktan, öfkelenmekten, yalnız olmaktan, bütün öteki şeylerden; on yedi yaşın neresi güzel, on altısında olmak kadar kötü, hatta biraz daha kötü yollu hayıflanmaktan bezmiştim. Kendimden kaçacak bir şey bulmalıydım! Tanımadığım bir kıza komiklik yapmak bile olabilirdi bu. Belki de konuşabilmeme, dilimin çözülmesine neden olan bir şey vardı bu kızda -hani tanışacağınızı önceden hissettiğiniz insanlarla tanıştığınızda bunu farkedip bilmeden anlarsınız ya, işte öyle birşey. Bilemiyorum.

Kahkahayı bastı; içten bir kahkahaydı bu, şaşırmış, gıdıklanmış gibi. Ben de devam ettim: "Anımsamıyorum, Femoral atardamar olunca, hangisiydi, bu iş ya yedi ya on beş saniye sürüyor."

"Ne işi?"

"Kan kaybından ölme işi. Gggırrrkk!" Otobüste yere çöküp, ses çıkarmadan öldüm.

Sonra ayağa kalkıp, "Ayy, yakam sırılsıklam, buz gibi olmuş" dedim.

"Saçların da ıslak, yakana şıp şıp su damlıyor."

Sevinçle, "Ben de bir damlayım" dedim.

"Baksana" dedi, "sen Bay Senotti'nin tarih sınıfındaydın, değil mi? İyi midir?"

"İyidir. Serttir. Çok sinirlidir. Bay Somurttu diye ad takmışlar, belki de ondandır. Aslında adam haklı."

"Sosyal bilimlerden bir ders daha almam gerekiyor, şöyle kolay bir hocaya düşmem lazım."

"O zaman Somurttu'yu boşver. Vrebek'e git; kadın filmlerden başka bir şey göstermiyor derste."

"Ondan ders aldım. Zaten o yüzden de bıraktım. Aman bilmiyorum işte. "Pöh!" Gerçekten aynen böyle demişti, 'Pöh!' - tıpkı okunduğu gibi, ama vahşice. "Kolay derslerden nefret ediyorum, ama zaten iyi hocaların derslerine doğru dürüst çalışmaya zamanım da yok" dedi. Benden çok kendine söylüyordu. Oysa benim kulaklarım sonuna dek açılmış, pürdikkat onu dinliyordum. Anaokulunu da sayarsak, 12 yıllık okul yaşamımda hiç kimsenin "Kolay derslerden nefret ederim" dediğini duymamıştım.

"Neden zamanın yok?" diye sordum. "Femoral atardamarın mı kesildi? Unutma, paniğe kapılmak yok, daha tam on beş saniyen var."

Tekrar güldü ve bana baktı. Sadece bir saniye. Ama baktı ve gördü. Kendisinin neye benzediğini görmek için bakmıyordu bana, benim neye benzediğimi görmek için bakıyordu. Benim için son derece sıradışı bir şeydi bu.

Daha o zaman insanların bu kıza sık sık komik şeyler söylemediği, kızın şaklabanlıklara alışık olmadığı, ama bu yaptığımın hoşuna gittiği izlenimini edindim. Ne var ki, işin garibi ben de öyle şaklabanlık yapmaya pek alışkın değildim. Fazla tanımadığım insanlara -bu da annem babam, Mike Reinhard ve Jason Thoer dışında tüm insan soyu demekti- karşı ya hepten nutkum tutulur, ya da sohbetin daha fazla ileri gitmesini kesinlikle önleyecek derecede ciddi şeyler söylerdim. Gelgelelim ben bir erkeğim ve bana öyle geliyor ki, bu yaşlarda komik şeyler yapmak

neredeyse erkeklerde içgüdüsel bir davranış biçimi olmuş. Kızlar *şakalara güler,* ama esas olarak ciddi görünürler. Öte yandan erkekler soytarılık yaparak ortalıkta dolaşır, herşeyi şakaya vururlar. Arkadaşım diye adlandırmaya en yakın saydığım

Mike ve Jason ile ilişkimiz şakaya dayalı idi. İlkemiz hiçbir konuda ciddi olmamaktı. Belki sadece spor karşılaşmalarının sonuçları dışında. Konuşulan belli başlı konulardan biri de cinsellik idi, ama biz cinselliği hep gayriciddi yaklaşıyorduk; ya edepsiz fıkralar anlatıyor ya da kabalıklara başvuruyorduk. Cinsel Mühendislik alanında özel teknik terimler kullanıyorduk -sanki kadınlar parçaları değiştirilebilir birer makina idiler. Edepsiz fıkralarda bayağı iyiydim, ama mühendislik terminolojim pek para etmiyordu.

Hatta burada, on beş yaşımdayken hala "bir kızı devirme"nin ne anlama geldiğini bilmediğimi de söylemeliyim. Bir sinemaya ya da partiye gidip hoşça vakit geçirmek gibi bir şey zannediyordum. Yaşamın gerçeklerini biliyordum bilmesine, ama bunu o deyimle bağdaştıramamıştım. Benden fiziksel olarak bir hayli ilerde olan Mike yanıma gelip, sonunda o kızı nasıl devirdiğini anlatmaya koyulunca ona, "Ee, ne yaptınız peki?" diye sordum. Bana tuhaf tuhaf bakıp, "Ne yaptık sanıyorsun?" demişti; kendimi hayatım boyunca hiç böyle aptal gibi hissetmemiştim. Bunları teybe kaydederken bile yüzüm kızarıyor. Mike öteki arkadaşlarına gidip, benim "Ee, ne yaptınız peki?" deyişimi anlatıyordu. Uzunca bir süre espri konusu oldu. Neyse, sonunda unutup gittiler. Ben de bu arada Mike ve Jason ile konuşabilmek için bir sürü edepsiz fıkra öğrendim. Hiç olmazsa öğle yemeklerini tek başıma yemekten kurtardı beni.

Şaka ve ciddiyetle ilgili birşey daha söyleyeceğim: Bu iş hep böyle gitmiyor. Yetişkin kadınlar bazen en komik şeyleri söylerler; yetişkin erkekler de çoğu kez en ciddi tavırları takınırlar. Babamın zerre kadar espri anlayışı kalmamıştır. İyi bir adamdır ama hiçbir şey ona gülünç gelmez. Ama annemle arkadaşı Beverley'nin mutfakta sarhoşlar gibi debelene debelene, solukları kesilene kadar kahkahalar attıklarını duymuştum. O salak Beverley'nin yaptığı bir

şeye gülüyorlardı. Sırf onların kahkahalarını duymak bile, durduk yerde keyiflenmeme, benim de gülmeme neden olmuştu.

Aman canım her neyse, o kızın soğuk esprilerime gülmesi epey güzel birşeydi; ben de durur muyum, devam ettim: "Bana kalırsa sana iki aspirinle bir askı lazım. Yarın o bacağı bana getir. Organ nakli için bekleyen üç bacaklı bir 'Kentauros'umuz var." Böyle sürüp gitti. Gerçekten soğuktu, ama esprilerim bitene kadar güldü bana. Sonra ona, "Neden hiç vaktin yok peki? Bir işte mi çalışıyorsun?" dedim.

"Evet, ders veriyorum."

Hangi müzik aletini çaldığını anımsayamadım. Şimdi sormak da uygun olmazdı. "Seviyor musun?" Omuz silkti, "Aman canım, müzik işte" dedi. İnsanların, "Aman canım, ekmek parası işte" demesi gibi. Ama vurgusu farklıydı.

"İlerde müzik öğretmeni mi olmak istiyorsun?"

"Yok" dedi, tıpkı "Pöh" dediği gibi.

"Yok, öğretmenlik değil. Sadece müzik."

Bunları söylerken hırçınca konuşmuştu, Tarzan gibi, ama tavrı tam olarak bana yönelik değildi. Hırçınlık da içeren, hoş bir sesi vardı, pürüzsüz ve yumuşak. Ona maymun taklidi yaptım. "Yok Öğretmen. Orrk oorkk, öldürmek öğretmeni. İyi öğretmen, ham hum. Yok öğretmen. Midem mutlu, şişti, midem öğretmen dolu." Natalie de, "Öğretmen berbat, kemik torbası!" dedi. Otobüsün koridorunda dikilen adam, yolla şunları Sibirya'daki 12 Numaralı Çalışma Kampına bakışlarıyla bakıyordu bize. Böyle bir bakış aramızda bir bağ yaratabilirdi. "Peki sen ne olmak istiyorsun?" diye sordu Natalie.

"Orrk orrk, profesyonel goril. Eğitsel Çalışmalar sınıfında İleri Bit Ayıklama dersleri alacağım" dedim ve ona okul çantamdaki bitleri nasıl temizleyip yediğimi gösterdim. Sonra da, "Öğretmen olacağım" dedim. Nedense bu, maymun taklidinden daha komik geldi, ikimiz de gülmeye başladık.

"Ciddi mi?"

"Hayır, bilmiyorum. Belki. Bir şey olacağım işte. Galiba hangi üniversiteye gireceğime bağlı bu."

"Hangisine girmek istiyorsun?"

"MIT'ye."

"Teksas Manyakoloji Enstitüsü'ne mi?"

"Massachusetts Teknoloji Enstitüsü. O olmazsa Kaliforniya Teknik. Bilim. Laboratuvarlar, uçsuz bucaksız laboratuvarlar. Beyaz kobaylar. Durmaksızın Evrenin sırlarına ulaşacak yolları açmaya uğraşan beyaz önlüklü,

kendini bilime adamış insanlar. Frankenstein'ın canavarı. işte bunun gibi şeyler."

"Evet" dedi Natalie. Sorgular gibi, bir şeyi anlamadan kabul eder gibi, alay eder gibi, ya da laf olsun diye söylememişti bunu. Kesin bir evet deyişi vardı. İşte bu kadar. Evet. "Çok güzel" dedi.

"Ama çok da pahalı."

"Neyse canım, bunu her zaman halledebilirsin."

"Nasıl?"

"Burs alarak - çalışarak - Ben onun için ders veriyorum. Bu yaz Tanglewood'a girebilmek için."

"New South Wales'deki Tanglewood mu?"

Gürültülü bir kahkaha attı, "Müzik okulu canım" dedi.

"Teksas Manyakoloji Enstitüsü'nün yakınında, değil mi?"

"Doğru."

Benim durağıma gelmiştik, ayağa kalkıp, "Hoşçakal" dedim. O da "Güle güle" dedi ve yağmurun içine dalıverdim. Onunla iki sokak ötedeki durağına kadar gidip sohbetimizi tamamlayabileceğimiz, ancak indikten sonra aklıma geldi. Herşey çok çabuk olup bitmişti. Otobüs tekrar hareket ettikten sonra, hoplaya zıplaya maymun taklidini sürdürdüm; kız, öteki tarafta kalmıştı. Sibirya Çalışma

Kampları Müdürü dışında kimse görmedi beni; o da korkuyla bakışlarını başka tarafa çevirdi.

Natalie Field ile yaptığım konuşmayı kelimesi kelimesine aktarmamın nedeni, bu önemsiz konuşmanın benim için son derece önemli olması idi. Önemsiz bir şeyin bu kadar önemli olması da önemli bir şey!

Galiba ben önemli olayların büyük bir ciddiyet içinde, fonda hafifçe çalan kemanların eşliğinde, oldukça debdebeli bir şekilde gerçekleşmesi gerektiğini düşünmeye eğilimliyim. Asıl önemli şeylerin, alabildiğine sıradan olaylar ve kararlar olduğunu görmek çok zor; fon müziği, spot ışıkları ve üniformalar devreye girdiğinde, önemli hiçbir şey olmaz.

O konuşmadan sonra beni en çok bir tek sözcük etkiledi, çok sıradan, anlamsız bir sözcük. Ne bakışları ya da bana nasıl baktığı, ne soytarılık yapıp onu güldürmem, ne de bunların tümü; ama hepsi de tek bir sözcüğe, bir "Evet" deyişine sıkıştırılmıştı. Kesin, kendinden emin bir şekilde. Evet, yapacağın şey bu işte. Taş gibiydi. Ne zaman kendi içime dalıp baksam, o taş hep orada duruyordu.

Bana bir taş gerekiyordu. Tutunacak, ayakta duracak birşey. Katı, somut bir şey. Çünkü herşey yumuşamaya yüz tutuyor, pelteleşiyor, bir bataklığın içinde sislere gömülüyordu. Sis dört yandan çörekleniyordu. Nerede olduğumu bile bilmiyordum.

Durum gerçekten kötüye gidiyordu. Bir süredir, galiba uzunca bir süredir böyleydi, ama her şeyin su yüzüne çıkmasına o araba yol açmıştı.

Anlayacağınız, o arabayı bana armağan etmekle, "İşte böyle biri olmanı istiyorum. Araba tutkunu, sıradan bir Amerikalı yeniyetme" diyordu babam. Arabayı bana vererek asıl anlatmak istediğim şeyi dile getirmemi olanaksızlaştırmıştı; sonunda öyle biri olmadığımı, hiçbir zaman da olamayacağımı anlamıştım, ama ne olacağımı anlamak için de yardıma ihtiyacım vardı. Oysa şimdi bunları söylemekle, "Armağanını al, istemiyorum!" demiş olacaktım ister istemez. Ama diyemiyordum. O armağana bütün sevgisini koymuştu

babam. Bana verebileceği en iyi şey buydu belki de. Benim de ona, "Üstüme gelme, seni de istemiyorum baba!" mı demem gerekiyordu?

Galiba annem bütün bunları anlıyordu, ama gene de bana pek faydası olmadı. Annem iyi bir eş idi, hala öyle. İyi bir eş ve iyi bir anne olmak yaşamındaki en önemli şey. Gerçekten iyi bir eş ve iyi bir anne. Babamı hiçbir zaman düşkırıklığına uğratmaz. Tabii ki bazı konularda parlar parlamasına ama hiçbir zaman kadınların kocalarına davrandığını duyduğum biçimde onu küçümsemez, kırmaz. Bütün önemli olaylarda babamın arkasındadır -o ne yapıyorsa doğrudur. Evi pırıl pırıl temizler, aşçılığına da diyecek yoktur, çörek ya da kurabiye gibi şeyler de yapar, temiz bir gömlek mi lazım oldu, o saat elindedir. Kas Erimelilere Destek Derneği'nin ya da Yardımsevenler Derneği'nin bir koordinatöre ya da kapı kapı gezen bir tahsildara ihtiyacı olsa, annem hazırdır. Bütün bunlar hesaba katıldığında, küçük de olsa bir aileyi çekip çevirmeyi, huzurlu, gönül rahatlığı içinde bir yaşam sağlamayı kolay iş gözü ile görüyorsanız, bir kaç yıl kendiniz deneyin de anlayın. Annem, çalışıp didinirken kafasını da kullanır. Ama asıl sorun, annemin başka birşey yapmaktan, başka birşey olmaktan korkması. Kendinden korktuğu yok sanırım, ama daha çok bize bakmaktan başka bir şey yaparsa bizi düşkırıklığına uğratacağından, iyi bir eş ve anne olamayıp yüzümüzü kara çıkaracağından korkuyor. Her zaman yanıbaşımızda olması gerektiğini düşünüyor. Roman okumak için bile kendine vakit ayırmaktan çekiniyor. Galiba roman okumamasının asıl nedeni, gerçekten birine kendini kaptırıp giderse, başka bir dünyaya gireceğini ve kendi olmaktan çıkacağını; bunu yaparsa da bizimle birlikte olamayacağını düşünmesi. Ona göre yanlış bir şey bu. O yüzden yalnızca bir takım yemek ve ev dekorasyon dergileri, ayrıca asla gitmek istemeyeceği yerlere pahalı yolculuklar öneren bir seyahat dergisi okur. Babam bol bol televizyon izler, annem ise pek dikkatini vermez; salonun yanında babamla otururken ya dikiş nakışla uğraşır, eve gerekli malzemelerin listesini çıkarır ya da Kadınlar Birliği'nin listelerini hazırlar. Bir şey yapılması gerekiyorsa, her daim hazır ve tetiktedir.

Ailenin tek çocuğu ve ilgi odağı bir evlat olarak annem tarafından çok şımartılmadım. Eskiden kitap okumama engel olmak için epey uğraşmıştı, ama on iki - on üç yaşıma bastığımda bundan vazgeçti. Anımsadığım kadarıyla, odamı temiz ve düzenli bir şekilde toplamam ve bahçe işlerini yapmam yetiyordu. Çimleri biçer, çöpleri çöp bidonuna dökerdim ben de. Tabii, erkek işleri yalnızca; annem ameliyat olup iki hafta merdiven çıkamayacak durumda yatana dek çamaşır makinesi ve kurutucunun nasıl çalıştığını bilmiyordum. Babamın da hala bunları bildiğini sanmıyorum. Çünkü bunlar kadın işi. Ne tuhaf, aslında makinelere deli olur - ev aletlerinin tümünün yaklaşık on iki farklı devri ve her türlü bağlantısı olması şarttır. Bir aletin en sade modelini almışsa, anneme haksızlık ettiğini düşünür. Ama annem ev aletlerini kullanmasını iyi bilir. Biri bozuldu mu, hemen tamirci çağırır. Bozulan şeylerden söz açılınca babamın keyfi kaçar.

Onun için araba meselesinde tek bir söz edememiştim. Bu kez ben bozulmuştum. Bu iş bu kadardı, son durağa gelmiştim. İnmem gerekiyordu. Gelgelelim, otobüsün dışında yağmur, sis ve kimsenin görüp duymadığı, zıplaya zıplaya maymun taklidi yapan benden başka hiçbir şey kalmamıştı.

O gün otobüs durağından eve geldim. Annem mutfakta mikser ile bir şeyler yapıyordu. Aletin gürültüsü arasında yüksek sesle bir şeyler söyledi, ama ne olduğunu çıkaramadım. Odaya çıkıp sırt çantamı bıraktım, yakası ıslak pardösümü çıkarıp orda öylece dikildim. Yağmur patır patır çatıya vuruyordu. Kendi kendime, "Ben aydın bir insanım. Ben bir aydınım. Ben bir aydınım. Hepinizin canı cehenneme!" dedim.

Kendi sesimi duyduğumda, bana inanılmaz ölçüde zayıf geldi. Ne var bunda! Eh, ben aydın bir insandım, bu yeni bir şey değildi ki. İşte o anda sis iyiden iyiye, üzerime çöreklendi. O an aradığım taşı buldum. Elim gerçekten katı, yuvarlak bir taşı tutuyor gibiydi. Otobüsteki kız da o katı, yuvarlak sesiyle "Evet" diyordu. Evet: Çok iyi. Durma, ne olmak istiyorsan ol.

Islak saçlarımı havluyla biraz kuruladıktan sonra masaya oturup Ornstein'ın *Bilinç Psikolojisi*'ni yeniden okumaya başladım. Niyetim, gerçekte nasıl düşündüğümüz, kafamızın nasıl çalıştığı hakkında düşünmekti.

Ama sonu gelmedi. Taşı elimden bıraktım. Akşam yemekte babam yeni bir arabanın motorunun nasıl açılması gerektiğinden sözediyordu. Her gün belli bir hızda sürmek gerekiyormuş, okuldan eve arabayla gidip gelmek bu iş için oldukça uygunmuş. "Bir iki hafta arabayı alıp ofise gitmemi istersen memnuniyetle yaparım" dedi, "Yeni bir arabanın kapı önünde boş durması iyi değil."

"Tamam, öyle yapalım" dedim.

Olan olmuştu, suratı asılmıştı. "Araba istemiyorsan, bana söyleyebilirdin."

"Araba isteyip istemediğimi bana hiç sormadın ki."

Suratı iyice asıldı, sıkılmış bir yumruk gibiydi. "Fazla kilometre yapmadı. Herhalde satıcı geri alır. Tabii, eski fiyatından değil. Artık yeni diye satamazlar."

"Çok saçma, bu da nereden çıktı böyle" dedi annem.

"Seneye arabası olmazsa, Eyalet Üniversitesinden eve nasıl gidip gelecek Owen? Otobüsle gitse, yalnızca gidişi bile bir saat sürer. Tanrı aşkına Jim, şimdiden arabayla yatıp kalkmasını bekleyemezsin! Arabayla işyerine gitmek istiyorsan git. Nasıl olsa gelecek yıl tepe tepe kullanacağız arabayı!"

Gayet iyi oldu. Annem, son derece akıllı bir insandır. Babama bana araba armağan etmesinin apaçık nedenini, babamın kendi gerekçesini, hatırlatmıştı. Eyalet Üniversitesi şehrimizin öbür ucunda, oturduğumuz yere yaklaşık on beş kilometre uzaklıktaydı. Derslere yetişmek için kesinlikle bir araba gerekecekti bana. Tek bir sorun vardı. Ben o üniversiteye değil, bir koleje gitmek istiyordum.

Ama konuyu açıp, "Ya bir koleje gidersem, ne olacak?" deseydim her şeyi yine yüzüme gözüme bulaştıracaktım. Bir yerine iki tartışma konusu çıkacaktı. Çünkü Eyalet Üniversitesine gitmemi

kesinkes isteyen annemdi. Gerçekten bunu kafasına koymuştu. Üniversiteye orada gitmiş, babamla orada tanışmış, evleneceği zaman da üçüncü sınıftan ayrılmıştı. En iyi arkadaşı Beverley'yi kızlar birliğinden tanıyordu. Okulu iyi bilirdi. Güvenli bir yerdi. Oysa benim gitmek istediğim okullar güvenli değildi. Çok da uzaktaydılar, neden onları tercih ettiğimi anlamıyordu. Bir sürü komünist, radikal ve en- tellektüel doluydu oralar.

Eyalet Üniversitesinin yanısıra MIT'ye, Kaliforniya Teknik’e ve Princeton'a başvurmuştum. Burs formlarını Babam doldurmuş, başvuru ücretlerini de ödemişti. Formlar müthişti, hepsi dört nüsha hazırlanmış, muhasebeci babam bunları dürüst ve açık bir biçimde doldurmaktan çok büyük bir zevk almıştı, başvuru ücretlerine de pek sesini çıkarmadı; büyük, zor hedeflere yönelmemden kendine gurur payesi biçiyordu. Herhalde bürodaki arkadaşlarına Princeton'a başvurduğumdan da sözetmiştir. Gurur duyulacak bir şeydi bu, hele bir de oraya gitmezsem. Ama bildiğim kadarıyla, bu konuda anneme hiçbir şey söylemedi, annemse zaten ikimize de bir şey dememişti. Doksan dolarlık başvuru ücretini sokağa atacaksak ne ala, varsın atalım. Ama oğlu Eyalet Üniversitesine gidecekti.

Çok pratik bir nedeni vardı. Son derece de geçerli bir neden. Beni o okullara göndermeye paraları yetmezdi.

Hiçbir şey söylemedim. Söyleyemedim. Çenem kilitlenmişti. Deminden beri ağzımın içinde geveleyip durduğum rostoyu bile yutamadım. Boğazımda lif lif, koca bir yumru, öylece kalakaldım. Lokmamı çiğneyemiyordum. Ağzımın içinde öteki tarafa geçirip üzerine biraz süt içtim, uzun bir süre çiğnedikten sonra yutmayı başarabildim. Uzun süren yemek nihayet bitmişti. Ev ödevlerimi yapmak için odama çıktım.

Olmuyordu işte. Ne diye çalışacaktım ki? Ne için? Ders çalışmasam da Eyalet Üniversitesine gidebilirdim. Ders çalışmadan Eyalet Üniversitesini bitirirdim belki de. Hatta devam edip bir muhasebeci, bir vergi memuru ya da bir matematik öğretmeni olur, hiç ders çalışmadan, hiç düşünmeden de başarılı ve saygıdeğer biri olarak evlenir, bir aile kurar, yaşlanıp ölebilirdim. Neden olmasın?

Pek çok insan böyle yapıyordu. Kendini farklı biri mi zannediyorsun, Griffiths?

Odamdaki kitaplara tahammül edemiyordum, onlardan nefret ediyordum. Aşağıya inip, hala ağzımın içinde hissettiğim o et parçasının hayaletiyle, "Ben biraz arabayla dolaşacağım" dedim ve dışarı çıkıp yeni arabama atladım. Pazar gününden beri anahtarları üzerinde bırakmıştım. Babam bile farketmemişti. İki gün içinde çalınması işten bile değildi. Keşke çalınsaydı. Kontağı çalıştırıp sokaktan aşağı doğru ağır ağır sürdüm arabayı. Motorunu açıyordum.

İkinci sokağın ucundan Field'lerin evini geçtim.

Evet, o gece pek aklımın başımda olmadığını, gerçekten de sınırı biraz aştığımı, şimdi hissediyorum. Arabasına tutkun sıradan bir Amerikalı gencin, hoşuna giden bir kızla tanıştığında yaptığı şeylerin aynısını yapmıştım. Arabayı durdurdum, geri geri gidip Field'lerin evinin önüne park ettim; ön tarafa gidip kapıyı çaldıktan sonra Bayan Field'e, "Natalie evde mi?" diye sordum.

"Çalışıyor."

"Bir dakikalığına onu görebilir miyim?"

"Kendisine sorayım."

Bayan Field, bizimkilerden daha yaşlı, hoş bir kadındı. Yüz ifadesi tıpkı Natalie’ninki gibiydi, ama daha güzeldi. Belki Natalie de ellisine gelince böyle güzel görünecekti. Biraz aşınmış, dere yatağında cilalanmış bir granit parçası gibi. Bayan Field, ne canayakın ne de ters davrandı, sevinmiş ya da umursamaz bir hali de yoktu. Sakindi. Salt gerçeği vurguluyordu. Yana çekildi - hala yağmur yağıyordu- beni hole aldı; başka bir şey sormadı, doğru yukarı gitti. Çıkarken Natalie'nin çalıştığını duyabiliyordum. Keman olmalı, diye düşündüm. Field'lerin evi bizimkinden daha büyük ve eski, duvarları daha kalın olmasına rağmen, duyduğum ses muhteşemdi. Taşların üzerinden aşan bir dere gibi o perdeden bu perdeye atlayan, kocaman, tatlı, sert, koşan bir sesti bu -aniden durdu. Ben durdurmuştum.

Bayan Field'in yukarıda, "Griffiths'lerin oğlu geldi," dediğini duydum. Bizi daha çok geçen bahar Yardımsevenler Demeği için annemin ona musallat olmasından dolayı tanıyordu, planlama toplantısı için bizim evimize gelmişti.

Natalie merdivenlerden indi. Yüzü asık, saçları darmadağınıktı. Yaklaşık Neptün'ün yörüngesine denk bir uzaklıktan "Aa, merhaba Owen" dedi bana.

"Çalışmana engel olduğum için özür dilerim," dedim. "Ziyanı yok, hayrola?"

Yeni arabamla biraz gezelim mi diye soracaktım, ama soramadım. Onun yerine, "Bilmiyorum" dedim.

Ve o rosto parçası boğazımdan çıkıp, bir kez daha ağzımın içini doldurdu.

Bu uzun, ürkütücü sessizlikten sonra bana bakıp,

"Bir terslik mi var?" diye sordu.

Başımı salladım.

"Hasta mısın?"

Hasta değilim der gibi başımı salladım. Başımı sallamam durumu bir parça daha açıklığa kavuşturmuş gibiydi. "Canım sıkkın. Bizimkilerle ilgili bir şey işte. Ciddi bir şey yok. Ama ben. Konuşmak istiyordum. Ama şey. Bir türlü olmadı."

Biraz şaşırmış gibiydi. "Bir bardak süt içer misin?" diye sordu.

"Yeni yemek yedim."

"Papatya çayı içer misin?" diye sordu.

"Zahmet etme" dedim.

"İçeri gel."

"Sizi rahatsız etmek istemem. Dinle. Çalışırken oturup seni dinleyebilir miyim? Yoksa çok mu rahatsız etmiş olurum?"

Bir an duraksadı, ardından, "Yo hayır. Gerçekten dinlemek ister misin? Sıkıcıdır" dedi.

Birlikte mutfağa gittik, çok garip bir çay verdi bana, sonra onun odasına çıktık. Ne odaydı ama. Field'lerin evinin bütün duvarları koyu renkteydi; Bayan Field gibi sakin ve ağırbaşlı bir havası vardı, odaların tümü de biraz boş görünüyordu; ama bu oda en boş olanıydı. Çözgülerine dek tarazlanmış bir şark halısı, ya da işte buna ne derseniz, öyle bir halı vardı içerde, renkleri seçilemeyecek durumdaydı; ayrıca büyük bir piyano, üç nota sehpası, bir de iskemle. Pencerelerin altında nota kağıtlarından oluşan bir yığın duruyordu. Halının üzerine oturdum. "Sen iskemleye geç, ben ayakta çalışırım" dedi.

"Böyle iyiyim."

"Peki" dedi. "Bach'tan bir kaç parça bu. Haftaya bir deneme kaydı doldurmam gerekiyor." Piyanonun üzerinden kemanını aldı, kemancıların yaptığı gibi garip bir şekilde çenesinin altına yerleştirdi -ancak o zaman, aletin boyutundan, keman değil, viyola olduğunu anladım- yayını reçineyle yağladıktan sonra, sehpanın üzerindeki notalara baktı ve çalmaya başladı.

O bildiğimiz konserlere pek benzemiyordu. Bir kere oda bir hayli yüksek ve boştu, böylelikle çıkan sesler insanın kemiklerini titretecek denli gürültülü ve sert oluyordu. (Daha sonra Natalie çalışmak için kusursuz bir oda olduğunu, çünkü bütün hatalarını duyabildiğini söylemişti.) Yüzünü buruşturuyor, çoğu zaman bir şeyler mırıldanıyordu. Aynı parçayı defalarca çalıp durdu. Eve girdiğimde duyduğum o çatırtılı bölümü on - on beş kere tekrarlamış olmalıydı; bazen parçayı sürdürüyor, tekrar aynı yere dönüp baştan alıyordu. Ve her seferinde de bir parça farklı çıkıyordu. Sonunda aynı tınıyı yakalayıp iki kez tekrarladı. Bu kez olmuştu. Kaldığı yerden devam etti. Bütün partisyonu yeniden çaldığında, o bölümü üç seferinde de aynı biçimde kotarmıştı. Evet, işte bu kadar.

Müzik ile düşünmenin birbirine bu kadar benzediği daha önce hiç aklıma gelmemişti. Aslında müziğin de düşünmenin bir başka biçimi olduğu ya da düşünmenin, müziğin bir başka biçimi olduğu söylenebilir.

Bilim adamlarının ne kadar sabırlı olması gerektiğinden, bilimsel çalışmaların yüzde 99'unun sıkıcı ve ağır tempoya, yinelemelere, düzene, tekrar tekrar sınamaya bağlı olduğundan sözedilir hep. Gerçekten de öyledir. Geçen yıl çok iyi bir biyoloji öğretmenim vardı, Bayan Capswell; ikinci sömestrde okul bittikten sonra laboratuvarda birlikte bazı deneyler yapmıştık. Bakteriler üzerine çalışıyorduk. Şimdi Natalie de aynı şeyi viyola üzerinde yapıyordu. Herşeyin doğru olması şarttı. Ama herşey doğru bir biçimde yapıldıktan sonra da ne olacağı kesin olarak bilinmiyor, bunu ortaya çıkarmak size düşüyordu. Bayan Capswell ile birlikte geçen yıl *Science* dergisinde yayımlanan bir deneyin doğruluğunu sınamaya çalışıyorduk. Natalie de, iki yüz elli yıl önce Almanya'da bir kilise ayinine Bach'ın aktardığı şeyin doğruluğunu sınamaya çalışıyordu. Aslını sorarsanız, ancak tam doğru şekilde çaldığı zaman, belki doğruluğu ortaya çıkacaktı.

Bunu anlayabilmek belki de o gün başıma gelen en önemli şey idi.

Yaklaşık kırk dakikalık bir alıştırmadan sonra, oldukça hızlı bir bölüme geçti, bir süre didindikten sonra sinirlendi, tellerden GIIIRRRRÇÇ diye bir ses çıkarıp bıraktı. Ardından o da halının üzerine oturdu ve konuştuk. Müzik ve düşünme üzerine aklıma gelenleri anlattım, çok hoşuna gitti; sonra, bir bilim adamının duygularını düşüncesinden uzak tutması gerektiğini, halbuki müzikte ikisinin de aynı şey olduğunu söyledi. Bu bana pek doğru gibi gelmedi, gelgelelim bilimde neler olup bittiğini çözemedik. Bayan Capswell ile birlikte yaptığımız çalışmalardan ve ne kadar hoşuma gittiğinden söz ettim ona, çünkü sırf düşüncelerle ilgilenmemi olduğu gibi kabul eden ilk insan o idi. Birlikte laboratuvarda çalışırken belki de yaşamımda ilk kez kendimi bir yabancı gibi tedirgin, ya da sahte hissetmemiştim. İşte o zaman, ne kadar çabalarsam çabalayayım dışadönük, popüler biri, şu ya da bu topluluğun bir üyesi olamayacağımı anladım; artık çabalamayı bir yana bırakabilirdim. Ama Bayan Capswell o yaz başka bir okula tayin olmuştu, güz sömestri için geri döndüğümde, okul bir bakıma eskisinden de kötüleşmişti, çünkü artık onun bir parçası olabilmek için yırtınmıyordum bile, ondan geriye hiç bir şey kalmamıştı. O akşam

Natalie'ye bunları anlatmadım tabii. Ama bir parça okuldan, çevreye uymaktan, farklı olmanın neden bu kadar zor olduğundan söz ettik. Ona göre, önümüze konan tek seçenek, öteki insanlar gibi olmak ya da öteki insanların olmamızı istediği gibi olmaktı. Ya uyacaktın ya da boyun eğecektin. Bunun üzerine sözü arabaya, üniversiteye ve anne babama getirdim. Hepsini dinledi, arabayla ilgili olayı gayet iyi anlıyor, ama üniversite sorununa pek anlam veremiyordu. "İyi güzel de, ait olduğun yere gitmekten vazgeçip istemediğin bir okula gitmeyeceksin ya? Yani neden böyle yapasın ki?" dedi.

"Benden böyle yapmamı istiyorlar da ondan."

"Ama yanlış şeyi istiyorlar, öyle değil mi?"

"Bilmiyorum. Para sorunu da var tabii."

"Bir sürü burs var, borçlanabilirsin de."

"Ama rekabet de çok fazla."

Hafiften alay eder gibi, "Bana mı anlatıyorsun!" dedi. "O zaman sen de gir rekabete. Tek yapacağın şey çaba göstermek, öyle değil mi?"

Sorularına karşılık vermek zordu. Ama bizimkilerinkinden çok farklı biçimde. Onlara karşılık vermek zordu, çünkü hiç bir zaman asıl konuya geçemezdiniz; Natalie'ye karşılık vermem zordu çünkü asıl konuya önce o geçiyordu. Yine de hiç olmazsa beni ağzımdaki o et parçası hayaletiyle uğraşmak zorunda bırakmamıştı. Annesi o garip çayın başka bir türünü getirdi, biraz daha konuştuk, ortada bir konu falan yoktu, öylesine iki arkadaş gibi sohbet ettik; saat on buçukta, biraz daha çalışmak isteyeceğini düşünerek kalktım, daha önce günde üç saat çalışmak zorunda olduğunu söylemişti. Sokaklarda biraz arabayla dolaştıktan sonra eve dönüp yattım. Gerçekten çok yorulmuştum. Yüz kilometre yürümüş gibiydim. Ama sis dağılmıştı. Doğru yatıp hemen uykuya daldım.

* * *

Bütün bunlar, anlattığım gibi, Kasımın yirmibeşinde olmuştu. O günden yılbaşına kadar Natalie Field'i çok daha yakından tanıdım. Oldukça iyi anlaşıyorduk. Ne zaman biraraya gelsek konuşmaya

başlıyor, sürdürebildiğimiz yere kadar deliler gibi konuşuyor, konuşuyorduk. Uzun sohbetler pek sık olmuyordu, çünkü gerçekten çok meşguldü. Okul çıkışı haftanın beş günü ders veriyor, Cumartesileri de bir müzik okulunda küçük çocuklara Orff Yöntemi adı verilen bir şeyi öğretiyordu. Geceleri çalışmalarına devam ediyor, Pazarları bir oda orkestrasında provalara katılıp çalıyor ve kiliseye gidiyordu. Bay Field son derece dindar biriydi. Hayır, sözümü geri alıyorum. Bay Field sık sık kiliseye giden biriydi. Dindar biri olup olmadığını bilmiyorum. Natalie dini-bütün bir kızdı, belki bu özellik babasından geçmişti, gelgelelim kiliseyi hiç sevmiyordu. Ama yine de gidiyordu. Uzun uzadıya düşünmüş, kendisinden çok babası için önemli olduğuna karar vermişti; o evde yaşadığı sürece bu kurala uyacaktı. Bu tür şeyleri düşünüp çözümlemişti. Bazen kiliseye gittiği için kendine içerler, ama bu yüzden, benim araba konusunda yaptığım gibi, içerlemesine gömülüp durmadan söylenip hayıflanmazdı. Önce ordaki aptal rahibe verip veriştirmiş, daha sonra ne yapması gerekiyorsa yerine getirmişti. Öncelikleri açık seçikti.

Yakında onsekizine girecekti, benden büyüktü. Bizim yaşımızda, özellikle kızlar psikolojik olarak erkeklerden daha çabuk olgunlaştığı için, bu çok büyük fark yaratabilir. Ama bizim için hiç önemli olmadı. Çok iyi anlaşıyorduk. Şimdiye dek tanıdıklarım içinde konuşabileceğim, *sohbet edebileceğim* ilk insandı o. Konuştukça anlatılacak şeyler daha da artıyordu, ikimizin de son ders saati boştu, gezip tozuyor, onun ders verme saati gelene dek konuşuyorduk; bazen akşamları evine gidiyordum, ondan sonra Noel tatili geldi.

Sanırım, onun profesyonel bir kemancı olabilmek için çalışmadığını ancak Noel tatilinde keşfetmiştim. Viyola, keman ve piyano çalıyordu ama aslında bir besteci olmak istiyordu. Müzik okullarına girip daha sonra geçimini sağlamak üzere ders vermek ya da bir orkestrada yer alabilmek için bu enstrümanları çalmasını öğrenmişti. Ama bütün bunlar asıl gayesine ulaşmak için birer araçtı. Bunu ortaya çıkarmak biraz zor oldu, bu konudan söz etmeye çekiniyordu. Annesinden başka birine bundan söz edip etmediğine

emin değilim. Çalmaya oturduğunda özgüveni öyle yerine geliyor, öyle gerçekçi biri oluyordu ki başlarda özgüveninin, bilgisinin olmadığı, hırsla kendini adadığı ama kuşku duyduğu koca bir alanı örtmeye çalıştığını farkedemedim. Bu konudan söz açmak ona çok güç geliyordu. Ne var ki, tüm yaşamının odaklandığı şey buydu.

Bir keresinde, "Hiç kadın besteci yok" demişti. Noel tatiliydi, birbirimizi sık sık görebiliyorduk. O gün parkta gezintiye çıkmıştık. Şehrimizdeki en güzel şey, o kocaman park, upuzun patikalarıyla o koru idi. Bayan Field'in Orville adlı yavru bekçi köpeğini dolaştırmaya çıkmıştık. Yağmur yağıyordu.

Biliyorum, Pekin cinsi olması gerekirdi, ama aslında bu bir bekçi köpeğiydi işte.

"Hiç kadın besteci yok mu? Bir kaç tane olması gerekir" dedim. Varmış, ama pek fazla değilmiş. Fazla olsa bile bunu bilemezmişsin. Çünkü opera besteleseler sahnelenmez, senfoni yaratsalar icra edilmezmiş. "Ama yapıtları iyi olsa, yani *gerçekten* iyi olsa, herhalde icra edilirdi. Daha tam birinci sınıf bir yapıt ortaya çıkmadı" dedi.

"Neden çıkmamış?" Düşününce insana garip geliyor. Popüler müzikte pek çok kadın besteci var şimdi, çoğu tür müzikte şarkı söyleyenlerin yarısı daima kadın olmuştur; her neyse, müzik erkeksi bir şey gibi değil, insanca bir şey gibi görünüyor.

"Neden çıkmadığını bilmiyorum. Belki ilerde nedenini kendim anlarım" dedi, oldukça ciddi bir ifadeyle. "Ama *sanırım* önyargıyla falan ilgili bir şey bu. Tıpkı az önce bana anlattığın şu kendini gerçekleştiren bilmem ne gibi."

"Kendini gerçekleştiren öngörü mü?"

"Evet. Herkes yapamazsın deyince sen de inanıyorsun. Edebiyatta da böyle olmuş; ta bir sürü kadın bunları dinlemekten usanıp, kadınlar roman falan yazamaz diye tutturan erkekleri artık yerin dibine batıracak denli büyük romanlar yazana dek. Asıl sorun, üçüncü sınıf erkeklerin elde ettiğine erişebilmek için kadınların

kesinlikle birinci sınıf işler yapmak zorunda olmaları. Çok tuhaf. Galiba şu senin düzleyici dediğin şeyin aynısı bu."

Onunla konuşa konuşa, kendime göre bir kuram geliştirmiştim, beni bu kadar toplum dışı yapan şeyin ne olduğuyla ilgili bir kuramdı bu. Neden insanlar sporda ya da politikada başarı kazanmış birini kahraman ilan ederken, düşünmesini iyi beceren birini hor görüp ona kızıyorlar? Kafadaki düşünceler doğrudan doğruya para ya da iktidara yönelirse, o kişi yine kahraman oluveriyor. Aydın karşıtlığı bunun bütünü değil, bir parçası gibi görünüyor. Herşeyi yıkıp tek bir düzeyde eşitlemek, herkesin karıncalar gibi aynı olduğu bir düzeyde; ben buna, "düzleme" diyorum; gerçi bu günlerde seçkin karşıtlığı gibi cafcaflı ya da demokrasi gibi yersiz, üzerinde enikonu kafa yormaya girişmeden ağza alınmaması gereken sözler kullanılıyor ya olsun.

"Erkek şoven düzleyicileri mi kastediyorsun?" diye sordum.

"Evet, isabet buyurdun." Orville patikadan dönmüştü, karnı yere değen gebe bir inek gibi koştura koştura üzerime geldi. Kot pantolonumun her yerini çamur içinde bıraktı, sonra onunkini de bir güzel kirletti.

Ona, "Ne tür müzikler bestelemek istiyorsun?" diye sordum.

Anlatmaya çalıştı, ama bunu size aktaramam; doğrusu yarısını bile anlayabilmiş değildim. Yani, tonal sıranın tam olarak neyi ifade ettiğini bilmiyorsanız, tonal sıralarla ilgili kuramların aksayan yönlerini açıklayan birini de anlayamazsınız. Hem söze karışıp açıklamasını yarıda kesmek de istemiyordum; onun için böyle bir şeyi anlatmak hiç de kolay değil, yine de fena halde anlatmak istiyordu. Müzikte düzen ve insancıllıktan, mekanik ve rastlantısal müzikten sözetti; sanki biraz anlıyordum ama çağdaş müziği bilmediğimden ötürü anladığımdan emin değildim. Bazı yerlerini çıkarabiliyordum; çağdaş psikologların makine ile özdeşleştirme -insanların dünyayı ve kendilerini birer makine olarak düşünmesi-hakkında yazdıklarına temelde çok yakındı. Şizofrenler sık sık bu duyguya kapılır. Çalıştırılmaları için bir enerji kaynağına fişlerini sokmak gerekir; komutlarını da Ana Bilgisayardan alırlar. O kitapları

okurken, elektronik enstrümanları, mikrofonları, konsollorı, bir sahne dolusu kablolarıyla konser veren bazı rock grupları geldi aklıma; salondaki izleyiciler duygusal olarak fişlerini onlara takar; bunların hepsi de elektrik santraline ulaşan tek bir kabloya bağlıdır. Kim şizofrenlerin deli olduklarını iddia edebilir ki?

Natalie'nin gerçekleştirmek istediği şey de bu yoldaydı -müziği, makinelere olan bağımlılığından kurtarmak; ancak makine demekle büyük senfoni orkestralarını ve büyük opera yapımlarını kastediyordu. Öte yandan, santuru elinde, özenti bir Kentucky şivesi ile bir folk şarkıcısının "sadeliğine" dönmeyi anlamıyordu. Karmaşıklığın yüce sanatın can damarı olduğunu, ancak bunun yapım aşamasındaki araçlarda değil müziğin içinde bulunması gerektiğini söylüyordu. Ben de bunun elli milyon dolarlık bir atom hızlandırıcısı yerine, Einstein gibi her şeyi bir kağıt kalemle kafasının içinde çözümlemeye benzediğini söyledim; hızlandırıcılar temiz

iş çıkarır, ama Einstein çok daha sağlam, hem daha ucuza patlar. Bu gerçekten hoşuna gitti. Arkamıza döndük, güneş çıkmış, yağmuru yiyen orman kristal gibi parıldıyordu; onun evine gittik, bestelerinden birini benim için piyanoda çaldı.

Parçanın piyano için değil, yaylı çalgılar üçlüsü için bestelendiğini söyledi; sonra, arada keman partisyonundan bazı bölümleri kendi söyledi. Pek öyle karmaşık ya da güç bir bölüme benzemiyordu; müziğin sertleştiği yerlerde sürekli yinelenen, ya da parça parça geri gelen, çok hoş, kısa bir ezgi vardı. Çalarken çok gergin ve tedirgindi, kendinden geçmişti. Parçanın sonunda -tuşları örten kapağı güm diye kapattı ve "Sonunu hepten yanlış çaldım" dedi. Artık ders vermeye gitmesi gerekiyordu.

Natalie Field'i tarif etmek oldukça zor. Galiba herhangi birini tarif etmek de bu kadar zordur. Ne var ki, teybe onun hakkında söylediklerimi daktiloda temize çekerken, korkarım, onu pek havalara çıkarmışım gibi geliyor. Ama galiba konuşurken, zaman zaman ikimiz de öyle oluyorduk. Çünkü bizim için önemli olan konuları ilk kez konuşuyor, hiç kimseye anlatamayacağımız

şeylerden söz ediyorduk; dolayısıyla hepsi süzgeçten geçmeden fışkırıyor gibiydi. Kesinlikle iradesi güçlü, kendine yeten, oldukça kesin kararlı bir kız idi. Gelgelelim deliler gibi çalışıyordu -altı yaşında kendi kendine piyano öğrendiği, böylece ailesini artık ona bir öğretmen tutmak zorunda bıraktığı günden beri, bunca zaman, tek bir şey üzerinde, müzik üzerinde çalışmıştı, bu yüzden de başka konularda hala toy ve oldukça deneyimsizdi. Sözgelimi, doğru dürüst sinemaya bile gitmemişti. Onu bir Woody Ailen filmine götürdüm, hani şu adamın çelloyu pencereden attığı filme, o kadar çok güldü ki hastalanacağını sandım. Hele ben şaklabanlık yaparken o gülmesi yok muydu; gülmek istiyordu, gülmeye ihtiyacı vardı. Maymun taklidi yaptım mı işi bitirirdim, buna hiç direnci yoktu. Babası beş karış suratıyla, tutucu biriydi; annesi ise her daim sakin ve ağırbaşlıydı; ablalarının ikisi de evlenip evden ayrılmışlardı. Natalie müzik çalışıyor, müzik dersi veriyor, müzik temrinlerini sürdürüyor, müzik besteliyor, müzik düşlüyordu. Ben ortaya çıkana dek yaşamında ona komik, gülünç gelebilecek hiçbir şey yoktu. Şimdi anlıyorum ki, benim ona ne kadar ihtiyacım varsa, onun da bana o kadar ihtiyacı vardı.

Ama ben herşeyi yüzüme gözüme bulaştırdım. Önceliklerimi yanlış hesaplamıştım çünkü.

Ama ondan önce, kumsalda geçirdiğimiz o günü anlatacağım. Güzel bir gündü.

Yılbaşından bir gün önceydi. Yağmurlar durmuş, hava soğuk ama berrak, kıpırtısızdı. Kışın ortasıydı. Sabah erkenden uyandığımda, güneş dağların ardından çıkarak yükselmiş, koyu mavi gökyüzüne ışıklarını saçıyordu. Natalie'nin bütün gün boş olduğunu biliyordum, çünkü öğrencilerinden bir kısmı tatilde ders almıyorlardı. Onu aradım ve yeni arabayla deniz kıyısına gitmeyi kararlaştırdık.

Bayan Field'e göre bunda bir sakınca yoktu. Anladağım kadarıyla, beni sakıncalı bulmuyordu. Kızlarına göz diken delikanlılar hakkında kutsal kitabın düsturlarından hiç sapmayan Bay Field -adam müteahhitti- ise çalışıyordu ve akşam altıdan önce

evde olmuyordu. O saate dek dönmüş olacaktık, bilmediği şeyler onu hiçbir şekilde yaralamazdı. Bizimkiler için hava hoştu. Bir arkadaşımla birlikte kıyı boyunca arabayla dolaşacağımı biliyorlardı, o kadar. Annem, bir arkadaşım, herhangi bir arkadaşım, olduğu için seviniyordu; babam da bir şeyler, arabayla ilgili bir şeyler, yaptığım için memnundu. Anlayacağınız herkes mutluydu; sabah dokuzda Natalie'nin hazırladığı yiyecek torbasıyla birlikte yola çıktık.

Kıyı boyunca yüz elli kilometre, sonra da gitmek istediğim Yeşim Kumsalı'na on beş kilometre vardı. İki büyük burnun arasında yer alan bir koydu burası; fazla rüzgar almazdı, yazın bile kalabalık olmazdı. Kışın ise hepten ıssızdı, kimseler uğramazdı. Kıyı boyundaki dağ yolu biraz karlıydı, arabayı çok yavaş sürüyordum, o yüzden kumsala ancak öğle vakti varabildik. Hava pırıl pırıldı, tek bir bulut görünmüyordu. Ardarda gelen yüksek beyaz dalgalarla dolu Pasifik Okyanusu laciverde çalıyordu. Hava soğuk olmasına soğuktu ama kumsaldaki tek esinti, dalgaların beraberinde getirdiği esintiydi. Dalgaların sıçrattığı sular saf kaya tuzları gibi vuruyordu. Bir süre hareket edince ceketini çıkartabiliyordu insan. Biz de öyle yaptık. Uzunca bir süre dalgaların kıyıya ulaşan sığ kalıntıları arasında aylak aylak dolaştık, gidebildiğimiz kadar gittik. Su buz gibiydi, ama ilk şoku atlattıktan sonra bayağı iyi geldi, ayaklarımız uyuşmuş gibiydi. Boynuma kadar suya girmiştim, Natalie'nin de belinden aşağısı sırılsıklam olmuştu. Dönüşte, denizin getirdiği irice bir kütüğün oluşturduğu kuru bir kovuk gördük, oraya yerleştik, üstümüzü kurutmak ve yemek yemek için ateş yaktık. Karnımızı tıkabasa doyurduk, bir sürü şey yedik. Natalie, piknik torbasını hazırlarken hiçbir şeyi esirgememişti. İşe sandviçlerle başladık, kaç tane vardı bilmiyorum ama bir türlü sonu gelmiyordu; ayrıca üç muz, bir portakal, iki elma yedim. İçimdeki o gençlik coşkusu, o masum sevinç olmasa bu kadar muzu yiyemezdim herhalde. Doğrusunu isterseniz, Natalie gibi son derece aklı başında bir kızın maymun taklidine neden direnemediğini bilmiyorum. Takdir görmek dehanın kamçısı derler; o öğleden sonra, muzların yardımıyla maymun taklidim kesinlikle en büyük başarısını elde etmişti.

Kayalara tırmanıp aşağıya taşlar attık, sonra kumdan bir kale yaptık. Daha sonra da dönüp ateşi yaktık; hava soğumaya başlamıştı, yükselen denizin kalemize ağır ağır yaklaşmasını izledik, konuştuk. Sorunlardan, anne babalarımızdan, otomobillerden veya tutkulardan sözetmedik. Yaşam üzerine konuştuk. Yaşamın anlamı nedir diye sorular sormanın bir yararı olmadığına karar verdik; çünkü yaşam bir yanıt değil, bir sorudur ve yaşamın yanıtı siz, kendinizsinizdir. Deniz yanıbaşımıza, on metre berimize gelmişti ve giderek yaklaşıyordu. Gökyüzü denizin üstünü örtmüş, güneş ağır ağır batıyordu. Hava soğumuştu, ve o an benim yaşamımın doruk noktasıydı.

Önceden de oldu yüce anlarım. Bir kez geceleyin parkta yürürken, yağmur altında, güzün. Bir kez çöl ortasında, yıldızlar altında, ekseni üzerinde dönen yeryuvarına döndüğüm gün. Kimileyin düşünürken, sadece düşünüp tartarken olup biteni. Ama hep yalnız. Kendi başıma. Bu kez yalnız değildim. Yüce dağ başında bir arkadaş vardı yanımda. Birşey yok, *hiçbirşey* yok bundan üstün. Ömrümce görmesem de bir daha, eh diyebilirim yine de, bir kez orada bulundum.

Konuşurken, bir yandan kumları karıştırıyor, oturduğumuz yerin çevresinde yeşim ve akik taşları arıyorduk. Natalie, siyah düz bir taş buldu, kusursuz bir oval şeklindeydi, kumlarla aşınmış, cilalanmıştı. Ben de merceğe benzer, sarılı beyazlı bir akik buldum; güneş ışınları içinden geçiyordu. Natalie siyah taşı bana verdi, ben de akiği verdim ona.

Eve dönerken arabada uyuyakaldı. Harika bir şeydi bu. Günbatımında sarp tepelerden usul usul iner gibiydik. Arabayı çok dikkatlice, ses çıkarmadan, ustalıkla kullanıyordum.

Döndüğümüzde saat yediyi geçiyordu. Kumsalda zamanı unutmuştuk. Arabadan çıktı, rüzgarın etkisiyle hala sersem, hala mahmur görünüyordu. "Çok güzel bir gündü, Owen" dedi ve gülümseyerek evine girdi.

Field'ler Yılbaşı için şehirdışına gitmişlerdi; okul başlayana dek Natalie'yi göremedim. Onunla birlikte otobüs bekliyordum. Orada

oyalanırken, "Umarım eve geç döndün diye baban bir şey dememiştir" dedim Natalie'ye. "Aman, boşver" dedi. Sonra Ornstein'ın kitabından sözettik; beynin müziğe ayrılmış sessiz yarısıyla ilgili açıklamalar epey ilgisini çekmişti.

Bu aksilik yüzünden kendimden başka birini suçlamam gerekse, herhalde o kişi Natalie'nin babası olacaktı.

"Aman, boşver" derken babasının bir şekilde söylendiğini sezdirmişti; bundan söz etmek istemiyordu, unutalım gitsin daha iyi diyordu. Peki ama söylenecek ne vardı bunda? Kumsala gitmiş, bir şeyler yemiş, bir akik taşı bulduktan sonra eve dönmüştü. Kötü bir şey miydi bu? Günah mıydı? Hem Bay Field aklından neler geçirmişti ki?

Aklından ne geçirdiği gün gibi ortadaydı.

Bizim aklımızdan geçen şeylerin onun için hiçbir önemi yoktu. Gençleri bilirsiniz. Hepsi haz peşinde, o kadar.

Her neyse, Bay Field'in takıntıları yüzünden yozlaşmış değildim. Zaten önceden yozlaşmamış olsam bunları aklıma bile getirmezdim. Çok garip bir sözcük bu değil mi, yozlaşma? Sözlüğümde anlamını şöyle açıklıyor: "Doğasındaki iyi nitelikleri sonradan yitirmek..." Bu sözcüğü kullanırken anlatmak istediğim de buydu işte. Niteliksiz bir şekilde düşünmeye başlamıştım.

İnsanların konuşmaları, yaklaşımı birçok filmin, kitabın, reklamların, ister bilimadamı isterse pazarlamacı olsun, her türlü cinsellik mühendisinin sözleri size bunun ne olduğunu bildirir, hepsi de aynı şeyi söyler: Kadın Artı Erkek, Eşittir Cinsellik. Başka bir şey yok. Denklemde bilinmeyenlere de yer yok. Bilinmeyenleri kim ne yapsın ki?

Hele bir de daha cinselliği hiç yaşamamışsanız, bilinmeyen işte *budur.* Önüne gelen size, hayatta önemli olan tek şeyin bu olduğunu, ötekilerin hiç önemi olmadığını söyler gibidir ve eğer sürekli cinsel ilişkide bulunmuyorsanız ya iktidarsız ya da frijitsiniz demektir; bir kaç yıl içinde kanserden ölüp gitmeniz işten bile değildir.

Ben de düşünmeye başladım, ben ne yapıyordum? Diyeceğim, her an bu kızla birlikteydim, koca bir günü onunla kumsalda geçiriyordum; biri çıkıp da "Ee, neler oldu oğlum?" dese, "O bana siyah bir taş verdi, ben de ona bir akik verdim" diye karşılık verecektim. Hadi yaa? Vay be!

Sizin anlayacağınız, benim ne düşündüğümü değil, başkalarının ne düşüneceğini düşünmeye başlamıştım.

Açıklaması zor, aslında daha başka şeyler vardı işin içinde. Elbette olacaktı. Bir kızla, bir kadınla olmak - Natalie bir kadındı- heyecan verici bir şeydi. Kulağa aptalca geliyor, isterseniz dalga geçebilirsiniz, ama doğru sözcük buydu işte. Bedensel, zihinsel ve tinsel olarak heyecan verici.

Ama herkes gibi, hatta Freud'un da dediği gibi, bunun adı Aşk olmalı diye düşündüm. Asıl önemli olan cinsellik diyor herkes; gelgelelim bir gorilden bir parça daha uygar durumdaysanız, bunun adı Aşk oluyor. Cinsel ilişki, aşık olunca kalkıştığınız bir şey değil; canınız cinsel ilişki istediğinde ise buna aşk yapmak adını veriyorsunuz. İsterseniz dişmacunu reklamlarına, sigara ilanlarına, porno ve sanat filmlerine, pop şarkılarına bakın, ya da Bay Field'e sorun. Önemli olan tek şey vardır oğlum. Tek bir şey.

Dolayısıyla, bundan sonraki buluşmamız tümüyle farklı oldu. Natalie'ye aşık olduğuma karar vermiştim. Yo hayır, Natalie'ye aşık olmamıştım; lütfen dikkat edin, böyle bir şey söylemedim. Ona aşık olduğuma *karar vermiştim.*

Beyin ve zihin üzerine yazılar yazan, beynin önüyle arkası arasındaki farklardan çok, sağıyla solu arasındaki farklarla ilgilenen bazı insanlara göre, zavallı arka beynin canına okuyan ön lobların bütün ipleri eline almasının bir örneğiydi bu. Canına okunmuş aydınlar buna eğilimliydi işte. Yani en azından benim gibi geri zekalı, kafası karışık aydınlar.

İlk başlarda pek sorun çıkmadı, çünkü bir hayli korkakça davranıyordum. Natalie ile birlikte olmadığım anları, ona aşık olma düşüncesiyle geçiriyordum. Oysa onun yanında olduğumda bütün-

bunları unutuyordum; eskiden olduğu gibi durup dinlenmeden konuşuyorduk.

Konuştuğumuz tek şey gelecekle ilgili planlarımızdı; lise sonda son sömestre gelmiş öğrenciler için son derece doğal bir konuydu bu. O kesin kararını vermişti. Bu yaz Tanglewood'a gidecek, Doğuda öteki müzisyenlerle, ona yardım elini uzatacak profesyonellerle tanışacak, tabii öteki çocuklarla da rekabete girecekti, evet aynen böyle demişti -rekabete girmeye, ötekilerin karşısında kendini sınamaya can atıyordu. Sonbaharda buraya dönecek, bir yıl boyunca para biriktirebilmek için müzik okulunda sabahtan akşama kadar ders verecek, besteler yapıp çalışacak, Eyalet Üniversitesinde verilen ileri derecedeki teori ve armoni derslerine devam edecekti. Öğrenmesi gereken şeyleri öğretecek biri olduğunu söylüyordu; o hocayla geçen yıl yaz okulunda birlikte çalışmışlardı. Daha sonra kendi biriktirdiği para ve alacağı bursla New York'taki Eastman Müzik Okulu'na gidecek, "çabasına değdiği yere kadar" orada bir takım bestecilerle birlikte çalışacaktı. Aynı nedenle ben de MIT'ye gitmek istiyordum: En çok ilgilendiğim alanda, Fizyolojik Psikoloji dalında çalışan biri vardı orada. Gerçekten tuhaf şeylerden söz ediyorduk; bana bestecileri, bestecilerin yapmaya çalıştığı şeyleri anlatıyor, ben de ona bilincin ne olduğunu açıklamaya çalışıyordum. Ama tümüyle farklı iki konunun nasıl olup da biraraya gelebildiğini, birbirleriyle ne kadar bağlantılı olduklarını görmek şaşırtıcıydı. Düşüncelerin en güzel yanı, sürekli bunu yinelemeleriydi.

Nisan ayında Belediye Orkestrası büyük kiliselerden birinde konser verecekti; Natalie'nin üç yapıtını programlarına almışlardı. Bana, öyle önemli bir şey olmadığını söylemişti. Çünkü orkestra şefini tanıyordu, amatör kemancıların uyumlu bir şekilde çalmalarını sağlayacak deneyimli birine ihtiyaçları olduğunda, bu işi o üstlenirmiş; ama gene de besteleri ilk kez seyirci karşısında icra edilecekti. Beste yapmak sanatların en kötüsü, diyordu; işin onda dokuzu torpille halloluyordu. Bir takım insanları tanımak gerekiyordu, yoksa besteleriniz asla çalınmazdı. Bu konuda ayakları yere değiyordu; "Charles Ives oyunu"na gelmeyeceğini söyledi.

Ives, bestelerini yaptığı günlerde bunların çalındığını pek duyamamıştı; bir köşeye oturup bestelerini yazmış, sonra da bir kutunun içine atıvermişti; sigortacılık falan gibi bir işte çalışmıştı. Natalie böyle bir şeyi onaylamıyordu. Eserlerimin çalınması, işimin bir parçası, diyordu. Aslında pek tutarlı sayılmazdı. İki ilahı vardı, bunlardan Schubert en yüce yapıtlarından pek çoğunu dinleyememişti; Emily Bronte, kızkardeşi Charlotte şiirlerini yayınlattığı, dahası okuduğu için, onu asla bağışlamamıştı. Nisan ayında icra edilecek üç parçanın sözleri Emily Bronte'nin şiirlerinden alınmıştı.

Rüzgarlı Bayır, Natalie'nin en sevdiği kitaptı; Bronte ailesi hakkında birçok şey biliyordu; bu dört dahi çocuk, bundan yüz elli yıl önce İngiltere'de kırların ortasında

kuş uçmaz kervan geçmez bir köyde, bir papaz evinde yaşamışlardı. Köşesine çekilmek diye buna derim! Natalie'nin bana verdiği bir yaşamöyküsü kitabını okumuştum. Ben de yalnız olduğumu düşünür dururdum, oysa şimdi o dört çocuğa kıyasla, yaşamımın insan ilişkilerinden oluşan bir cümbüş olduğunu farkediyordum. Ama onlar da birbirlerine destek olmuşlardı. İnsanı asıl ürküten, o zavallı erkek kardeşlerinin, ailenin biricik oğlunun, buna dayanamayıp dağıtması -kendini alkole, uyuşturucuya vermiş, ölümü de bundan olmuş. Erkek olduğu için bütün aile ondan çok şey beklemiş. Kız oldukları için kendilerinden hiçbir şey beklenmeyen hanımlar da oturup *Jane Eyre, Rüzgarlı Bayır* gibi kitapları yazmışlar. İnsanı düşündürüyor. Ne de olsa, vermek istediğimden daha azmi bekleyen bir anne babam olduğu için belki de o kadar talihsiz sayılmazdım. Belki de bir erkek olarak dünyaya gelmek hiç de o kadar kötü bir lütuf değildi.

Bronte kardeşler, yıllar boyunca kendi uydurdukları bir takım ülkeler hakkında öyküler, şiirler yazmışlardı. Haritalar, savaşlar, serüvenler falan. Charlotte ile Branwall "Angria"yı, Emily ile Anne de "Gondal"ı yaratmışlardı. Emily, veremden öleceğini anlayınca bütün Gondal öykülerini yakmış, ama Charlotte'un zoruyla şiirlerine dokunmamıştı. Hepsi okuma yazma öğrenmiş, yıllar boyunca

varolmayan ülkeler hakkında uzun, kapsamlı serüven romanları yazarak kendilerini yetiştirmişlerdi. Bir an şok geçirmiştim. Çünkü on iki ile on altı yaşları arasında ben de aynı şeyleri yapmıştım, ama benim yazdıklarımı göstereceğim bir ablam yoktu.

Yarattığım ülkeye Thorn adını vermiştim. Haritalarını falan çizmiştim, ama oturup bu ülkeyle ilgili öyküler kaleme almamıştım. Onun yerine bitki örtüsünü, hayvanlarını, yeryüzü yapısını ve kentlerini betimlemiş; nasıl geçindiklerini, ekonomisini, yönetim tarzını ve tarihinin taslağını çıkarmıştım. On iki yaşımdayken bir krallık olarak başladı; ama on beş - on altı yaşıma bastığımda bir tür özgürlükçü sosyalist yönetim biçimine dönüşmüştü; ben de kolları sıvayıp mutlakiyetten sosyalizme nasıl geçtiklerini, öteki uluslarla ilişkilerinin tarihini çıkarmıştım. Rusya, Çin ya da Amerika Birleşik Devletleri ile pek dostane ilişkileri yoktu. Aslında sadece İsviçre, İsveç ve San Marino Cumhuriyeti ile ticaret yapıyorlardı. Thorn, Güney Atlantik'teki bir ada üzerine kurulmuş çok küçük bir ülkeydi; bir ucundan ötekine yalnızca yüz kilometre uzunluğunda ve her yerden alabildiğine uzaktı. Her zaman rüzgar eserdi Thorn ülkesinde. Kıyıları sarp ve kayalıktı. Gemiler pek nadir yanaşabilirdi bu kıyılara; Eski Yunanlılar ya da Fenikeliler eskiden bu ülkeyi keşfetmiş ve Atlantis efsanesinin doğmasına neden olmuşlar; ama, 1810 yılma dek yeniden keşfedilmeden kalmıştı. Hala, kasıtlı olarak, büyük gemilerin yanaşacağı bir liman ya da uçakların inebileceği bir pist inşa etmemişlerdi. Bereket versin ki, epeyce ufak ve yoksul bir ülkeydi; Büyük Güçler daha kendi nüfuzlarını buraya taşıyıp bir roket üssüne dönüştürmeye tenezzül etmemişlerdi. Kendi haline bırakmışlardı. Dört yıl boyunca vaktimin çoğunu Thorn'la geçirmiştim. Ama bir yıldan uzun bir süredir geri dönemedim; bütün bunlar çok eskide kalmış çocukluklar gibi geliyordu. Yine de orayı düşündüğüm zaman, denizin üzerindeki sarp uçurumları, o geniş otlakların üzerinde esen rüzgarı, güney sahilinde granit ve sedirden yapılarıyla uğultulu tepelerden Antarktik Okyanusu ile Güney Kutbuna bakan o en sevdiğim kenti, Barren kentini görebiliyorum.

Thorn Tarihi'nin bölümlerini bulup Natalie'ye gösterdim. Gerçekten çok beğendi. "Müziklerini ben besteleyebilirim, hiç

müziklerinden sözetmemişsin" dedi.

"Hepsi nefesli çalgılar" dedim muzipçe.

"Pekala" dedi, "bir nefesli çalgılar beşlisi. Klarinet olmasın. Thorn için fazla hüzünlü. Flüt, obua, fagot.. korno? Korangle? Trombon? Evet, trombonları olsun..." Dalga geçmiyordu. Thorn ülkesine nefesli çalgılar beşlisi için bir beste yaptı.

Natalie'nin planlarındaki kesinlik bana da geçti. Zaten bulaşıcı bir şeydi. Elimden ne gelir, ne yaparım diye ciddi ciddi düşünmeye başladım. Tıbba mı yönelecektim, yoksa biyolojiyi seçip biyoloji ile psikolojinin birleştiği alanlarda mı çalışacaktım, ya da doğrudan doğruya psikolojiye mi dalacaktım? Bütün bilimler beni büyülüyordu. Hepsi birbiriyle bağıntılı idi; ama insan hepsini birarada öğrenemez, boşa kürek çekmiş olurdu. Sorun işe nereden başlamak gerektiğiydi. Düşünceleri tartmaya elverişli sağlam bir bilgi temeli nerede inşa edilmeliydi? Hiç de öyle alçakgönüllü bir tutku değildi bu. Ama yöntemli bir biçimde üstüne düşülürse, çok cüretkar bir tutkunun da işe yarayabileceğini öğrenmiştim Natalie'den.

Tasarılarımızdan, müzik ve bilimden, Thorn ve Gondal'dan, bütün bunlardan söz etmek harika bir duyguydu. Arasıra bana Thorn Beşlisinin yeni bitmiş bölümlerinden parçalar çalıyordu. Yoksullar yararına yapılan satışlardan birinden, bir dolara atın aldığı eski bir korneti vardı. Yanaklarını kızartıp, gözlerini pörtlete pörtlete çalar, çaldığı temayı bana dinlettirmeye çalışırdı. Okul orkestrasında, ikinci sınıfta bir yıl kornet çalmıştım, bütün müzik kariyerim bundan ibaretti; ama ben de onun kadar iyi çalabilirdim. Aleti elimize alıp gırgır geçtik; her türlü cazırtıyı, zart zurt seslerini çıkarıyorduk. Ona ayaküstü "Capri Adası"nı çalıverdim, yani şöyle böyle çaldım sayılır. Bir keresinde, Cumartesi günü arabamla onu müzik okulundaki işine yetiştirdim; çocuklara Orff Yöntemini gösterirken izledim, müthiş bir şeydi. Herkesin elinde bir ksilofon, kampana ya da tahta' parçaları vardı. Altı yaşındaki on dört çocuk hep birden çalmaya başlayınca, bir anda Mick Jagger gibi havaya girdiler. Çocukların müzik teorisini buradan kaptıklarında ısrar ediyordu. Bundan elde ettiklerinin en çok iyi vakit geçirme olduğunu,

bir süre böyle devam ederlerse işitme bozuklukları başgösterebileceğini söyledim ona. Eve dönerken yolda kızarmış patates yiyip sütlü meyva suyu içtik; evine geldiğimizde babası oradaydı.

Bana merhaba falan demedi. Kızma merhaba dedikten sonra bana baktı.

Yüzüm kızarmış, suratımda bir sırıtma peydah olmuştu, ayağımın altına alıp ezmek istediğim bir sırıtma. İşte o anda, Natalie'ye aşık olduğumu anımsadım. Babasına da, ona da bir şey söyleyemedim. Huzursuzdum, gerilmiştim; çok geçmeden, aşkın daha kolay ve rahat olduğu evime doğru yollandım.

Bu olaydan sonraki bir iki hafta içinde Natalie'yi üç ya da dört kez gördüm. Bu sefer hiç de eskisi kadar hoş olmamıştı. Bir sürü şeyi merak edip duruyordum; başka bir erkek arkadaşı var mıydı, gelecekle ilgili planlarının yanında erkeklerle ilişkisi nasıl olacaktı, bu konuda benim için ne düşünüyordu? Tabii bunların hiçbirini sormaya cesaret edemezdim. Bir keresinde epey yaklaşmıştım, Orville'i gezdirmeye çıkmıştık. "Sence insanlar işleriyle aşkı birarada yürütebilirler mi?" diye sordum. Sorum, ağzımdan çıkar çıkmaz, idam edilmiş birinin cesedi gibi, havada kalmıştı. Tastamam şu ev dergilerinde sorulan sorulara benzemişti. *"Elbette* yürütebilirler" dedikten sonra beni tuhaf tuhaf süzdü. O sırada Orville yolda Danimarka cinsi dev bir köpekle karşılaşmış, hayvanı öldürüp yemeye kalkmıştı. Onlarla uğraşırken, bu aptalca soru da geçiştirilmişti. Ama ben hala huysuz ve somurtuk bir şekilde bekliyordum. Eve yaklaşırken Natalie özlemle, "Neden artık hiç maymun taklidi yapmıyorsun?" diye sordu.

Bu soru gerçekten koymuştu bana. Eve döndüğümde canım bir hayli sıkkındı. O kızı bir anda kollarımın arasına alıp öperken, "Seni seviyorum!" demek istiyordum; ama o elimdeki muz kabuğunun içindeki bitleri ayıklarken havalara sıçramamı bekliyordu benden.

Toparlanıp kendime çekidüzen verdim. Bu kadar arkadaşça ve dürüst davranması gücüme gidiyordu; o anda saçlarını yıkadığı zaman nasıl olacağını düşünmeye başladım, ipek gibi parlak,

yumuşacıktı; teni de bembeyaz, pürüzsüz olmalıydı. Çok geçmeden onu tekrar etten kemikten, gizemli bir dişiye, zalim bir güzele, arzu dolu ama dokunulmaz bir tanrıçaya, artık aklıma ne estiyse ona dönüştürüverdim. Artık benim ilk ve biricik arkadaşım, en iyi arkadaşım gitmiş, yerine arzuladığım ve nefret ettiğim bir kız gelmişti. Onu arzuladığım için nefret ediyordum; arzuluyordum, çünkü ondan nefret ediyordum.

Şubatta tekrar arabayla deniz kenarma gittik.

Washington'un doğumgününün kutlandığı hafta her zaman muhteşem geçer. Yağmurlar dinmiştir, güneş artık daha çok ısıtır. Ağaçlarda tomurcuklar boy atar, ilk çiçekler açar. Baharın ilk haftasıdır, ilk haftası olduğu için de bir bakıma en iyisidir, çünkü çok kısa sürer.

Herkes o haftayı iple çeker; ben de önceden planımı yapmıştım. Müzik okulunda onun yerine bakacak birini buldum ve derslerini ertelettim; artık Cumartesi günü Yeşim Kumsalı'na gidebilecektik. Babası bir aksilik çıkarsa bile umurumda değildi. Bu meseleyle Natalie uğraşacaktı. Artık yetişkin sayılırdık, bazı şeyleri babasından izin almadan yapmayı öğrenmeliydi. Babasından söz açsa ona tastamam böyle söyleyecektim; ama öyle yapmadı. Bu geziye pek öyle sevinmiş görünmüyordu, ama galiba benim bunu çok istediğimi biliyordu, onun için bir dostun yapacağını yaptı, isteğimi yerine getirdi.

Sabah on bir civarında kumsala geldiğimizde deniz çekilmişti, istiridye toplayan bazı insanlar vardı. Bu kez kotlarımızın altına şortlarımızı giymiştik; gene dalgalarla oynadık, ama bu kez çok farklıydı. Kumların üzerinde alçak bir sis vardı, yoğun ve soğuk değildi, hava inciden yapılmış gibi donuklaşıyordu; dalgalar usul usul sessizce kırılıyor, bir düş gibi düzenli bir şekilde insanı hipnotize edercesine, uzun mavi-yeşil çizgiler halinde birbirlerinin üzerine düşüyorlardı. Yanyana durmadık, ayrıldık, dalgaların arasında ağır ağır yürüdük. Başımı kaldırdığımda Natalie'nin kumsaldan oldukça uzaklaştığını gördüm; beyaz dalgaların içinde ayağıyla köpükler sıçrata sıçrata yürüyordu. Biraz kamburunu çıkartmış, elleri

ceplerinde geziniyor; o sisli kumsalla puslu denizin ortasında bir hayli ufak ve narin görünüyordu.

Sular yakınlara gelmeye başlayınca istiridye toplayanlar gitti. Yaklaşık bir saat sonra Natalie gezintisinden dönmüştü. Saçları birbirine karışmış, durmadan burnunu çekiyordu. Deniz havası yüzünden burnu akmaya başlamıştı, yanımızda hiç kağıt mendil getirmemiştik. Annesi gibi, uzak ve huzurlu bakıyordu. Birkaç tane taş toplamıştı; hani ıslakken çok güzel görünen, ama kuruduklarında hiçbir şeye benzemeyen taşlardan. "Hadi birşeyler yiyelim, kurt gibi acıktım" dedi.

Ateşi geçen gelişimizde yaktığımız yere, denizden gelen büyük kütüğün yanındaki kuytuya yakmıştık yine. Natalie ateşin başına oturdu. Ben de onun yanma oturdum. Kolumu omuzlarına koydum. Derken kalbim müthiş bir şekilde küt küt atmaya başladı, başım dönüyordu, kendimden geçmiştim, onu kollarımda sıkı sıkı tutup öptüm. Öpüştük, nefes alamıyordum. Aslında onu bu şekilde kucaklamak niyetinde değildim. Onu öpüp "Seni seviyorum" demek, sonra konuşmak, sevgiden söz etmek istiyordum, o kadar. Bundan öte bir şey düşünmemiştim. Başıma ne geleceğini bilmiyordum, hani kocaman derin bir dalga sizi alır yutar, aşağılara çeker de ne yüzer ne de nefes alabilirsiniz; artık yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur, hiçbir şey.

O dalganın bana çarptığını anlamıştı. Galiba bu onu korkutmuş, ama kendini kaptırmamıştı. Çünkü bir süre sonra kendini kurtardı, geri çekildi ve yanımdan uzaklaştı. Ama hala elimi tutuyordu, boğulmak üzere olduğumu görmüştü.

"Owen" dedi, "hey Owen, bir tanem, Owen yapma."

Çünkü hıçkırıyordum. Ağladığımdan mı yoksa nefes alamadığım için miydi, bilemiyorum.

Yavaş yavaş kendimi toparladım. O kadar çok sarsılmıştım ki henüz utanç duymuyordum; öteki eline uzandım, kumların içinde diz çökmüştük, yüzlerimiz birbirine dönüktü, ona bakıp, "Natalie, neden benimle... artık çocuk değiliz... yoksa bunu..."

"Hayır istemiyorum, istemiyorum Owen. Seni seviyorum. Ama bu doğru olmaz" dedi bana.

Ahlaki doğruluktan sözetmiyordu. Müzik ya da düşüncelerin doğru, berrak bir şekilde çıkmasını kastediyordu. “Belki bu da ahlaki doğrulukla aynı şeydir, bilemiyorum.

"Seni seviyorum" diyen oydu, ben değildim. Ben bunu hiçbir zaman söylemedim ona.

Titreye titreye daha önce söylediklerimi söyleyip - elimde değildi- onu kendime doğru çektim. Aniden gözleri aydınlandı, ters ters bakıp kendini benden kurtardı ve ayağa dikildi. "Hayır!" dedi. "Seninle böyle bir ilişkiye girmek *istemiyorum'.* Bunun üstesinden geliriz sanmıştım, ama gelemiyormuşuz demek. Bu kadar. Hepsi bu. Birlikte yaşadıklarımız yetmiyorsa, o zaman unut gitsin. Çünkü aramızda olan işte bu. Sen de biliyorsun! Bu da çok şey demek! Ama sana yetmiyorsa, üsteleme. Unut gitsin!" Sonra dönüp, gözyaşları içinde kumsal boyunca yürüyerek uzaklaştı.

Uzunca bir süre orada oturdum. Ateş sönmüştü. Kuzeydeki tepelerin yamacında, gelgitin getirdiği su birikintilerinin orada, bir kayarım üzerinde oturduğunu görene dek, kıyı boyunca kumsaldaki dalgaların hizasında yürüdüm.

Burnu kıpkırmızıydı, bacakları soğuktan diken diken olmuştu; deniz kabuklarıyla kaplı bir kayaya yaslanmıştı, kireç gibi beyaz ve incecik görünüyordu.

"Büyük şakayığın altında bir yengeç var"dedi.

Bir süre gelgitin doldurduğu sulara baktık. Sonra ona, "Acıkmış olmalısın, ben acıktım" dedim. Kıyı boyunca deniz köpüklerini izleyerek eski yerimize döndük ve ateş yaktık. Pantolonlarımızı giyip bir şeyler atıştırdık. Bu sefer çok birşey yemedik. Konuşmuyorduk. Artık ikimiz de ne diyeceğimizi bilmiyorduk. Aklımdan binlerce şey geçiyor, ama hiçbirini söyleyemiyordum.

Yemekten sonra hemen yola koyulduk.

Kıyıdaki dağların doruğuna yaklaşmışken, söylemek zorunda olduğumu sandığım bir şey geldi aklıma. "Biliyor musun, bir erkek için çok farklı bu" dedim.

"Öyle mi?" dedi, "Belki öyledir, bilmiyorum. Kararı sen vereceksin."

İşte o anda kanım başıma sıçradı, "Ne kararı? Sen kararını çoktan vermişsin bile" dedim

Uzun uzun süzdü beni. Uzak görünüyordu. Hiçbir şey söylemedi.

Öfke bütün benliğimi kaplamıştı; o kırıcı, alaycı ses tonumla, "Bu her zaman kadınların ayrıcalığı galiba, öyle değil mi?" diye sordum.

"İnsanlar gerçek seçimlerini birlikte yaparlar" dedi. Sesi her zamankinden daha alçak, daha cılızdı. Gözlerini kırparak karşısındaki manzarayı seyrediyormuş gibi bakışlarını çevirdi.

Ben de önüme döndüm, dikkatimi yola vermiştim. Konuşmadan bir yüz kilometre gittik, evine geldiğimizde yine o cılız sesiyle, "Hoşçakal Owen" dedi, arabadan inip evine gitti.

Bunu anımsıyorum. Ama ondan sonra olan hiçbir şeyi anımsamıyorum. Ta ertesi Salıya dek hiçbir şeyi.

Buna özel hafıza kaybı adı veriliyormuş; kazalardan, ciddi yaralanmalardan, doğumlardan vs. sonra çok sık rastlanan bir olaymış. Bu yüzden başıma gelenleri size aktaramayacağım. Tahminimce şöyle olmuştu: Aşırı bozulmuştum, saat daha dört buçuk olduğu için eve gitmek içimden gelmemişti, herhalde yalnız kalıp düşünmek için arabayla dolaşmaya devam etmiştim.

Kentin batısındaki iki banliyö kasabası arasında dik bir kavşak vardı. Neden oraya gittiğimi bilmiyorum, galiba gittiği yere kadar giderim diye düşünmüştüm; ama nasıl olmuşsa o kavşaktan fazla hızlı dönmüştüm.

Arkamdaki araba, şarampole düşüp devrildiğimi görmüş ve yardım çağırmıştı. Cankurtaran falan işte, dışarda soğukta öylece kalakalmışım. Çünkü ciddi bir beyin sarsıntısı geçirmişim, bir

omuzum da çıkmış, sonradan morarmaya yüz tutan bir sürü yara bere oluşmuş. Dediklerine göre çok şanslıymışım, çünkü araba paramparça olmuş.

Bu esnada beni şehir hastanesine yetiştirmişler, ancak bir gün sonra eve dönebilmişim.

Annemin yanıbaşımda oturup Jason'un iki kere aradığını, Natalie Field'in uğradığını söylemesi dışında hastaneyi hiç anımsamıyorum. "Ne kadar güzel bir kızmış" demişti annem. Her şey son derece doğal görünüyordu bana, ama hiçbiri ilgimi çekmiyordu. O sis artık tam anlamıyla üzerime çöreklenmişti. İçinde yapayalnızdım, dışarda başka birşeyin ya da birinin olup olmadığını bile bilmiyordum. Hiçbir şeyin önemi yoktu. Bunun nedeni geçirdiğim beyin sarsıntısıydı elbette. Ama tek nedeni bu değildi.

Tüm bunlar babamın dünyasını altüst etmişti. Bir kere, yabancı biri telefon edip, "Oğlunuz hastanede, ciddi bir sarsıntı geçiriyor, büyük bir olasılıkla beyni hasar görmüş" diyordu; Cumartesi akşamüstü televizyondaki maçın tam ortasında olacak şey miydi bu. Neyse ki çocuğun iyileşeceğini öğrendikten sonra içi rahat etmiş, şükranla dolmuştu. Daha araba enkazının çektirme ücretini ödemesi gerekiyordu. Bu sırada arabadan bir hayır gelmeyeceğini de anlayacaktı. Ve karısı ona, "Owen'a birşey olmamış ya, araba kimin umurunda!" deyip hüngür hüngür ağlayacaktı. Araba elbette *umurundaydı;* olup bitenden sonra bunu kendi bile nasıl kabul edecekti? Hem, oğlunun arabayı devirmeden bir köşe bile dönmeyi beceremediği gerçeğini nasıl kabul edebilirdi? Ölmediği için oğluna minnet duyması gerekirdi. Duyuyordu da. Ama oğlunu kendi elleriyle öldürmek istediği anlar da oluyordu. Şimdi oğlunun yanma gelmiş, merak etmemesini söylüyor; zaten araba sigortalıymış, hiç dert etmesinmiş. Yalnız sigorta bedelini almak biraz uzun sürebilirmiş, ama bundan sonra sigorta masrafı epey yüklü olacakmış, onun için en iyisi arabayı hemen değiştirmeye kalkmamak gerekirmiş. Oğlu da yattığı yerden, "Evet, tabii, en iyisi bu" diyor ona.

Birkaç hafta evde kalmam gerekiyordu; görme bozukluğu devam ettiği sürece en doğrusunun bu olacağını söylemişti doktorumuz.

Çok cansıkıcıydı, çift gördüğüm için kitap bile okuyamıyordum, ama kimin umurundaydı. Canım kitap okumak falan istemiyordu ki.

Natalie, galiba kazadan sonraki Cuma günü bir kez uğramıştı. Annem yukarı gelip haber verdi, bense kimseyi görmek istemediğimi söyledim. Natalie bir daha gelmedi. Hafta sonu Jason ile Mickey uğradılar; oturup fıkra falan anlattılar. Onlara kazayla ilgili hiçbir şey anlatamadığım için düşkırıklığına uğradılar.

Okula döndükten sonra Natalie'den uzak durmakta hiç güçlük çekmedim. Çok yüklü bir programı olduğu için, onunla buluşmak öteden beri hiç kolay olmuyordu. Yemeğe geç gidip, iki buçuk civarında otobüs durağında görünmedim mi tamamdı. Ona hiç rastlamadım.

Neden böyle davrandığımı, neden onu görmek istemediğimi size açıklayabilmem gerekirdi, ama açıklayamıyorum işte. Birtakım şeyler açık, sanırım. Utanıyordum falan. Ayrıca darılmış, yılgınlığa uğramıştım herhalde. Bütün gerekçelerim ve duygularım bunlardı, aslında pek fazla akıl yürütmüyor, bir şey de hissetmiyordum ya. Artık hiçbir şey o kadar önemli görünmüyordu. Asıl önemli olan, acıdan uzak durmak gibi geliyordu. Görüşmenin bir yararı yoktu. Yalnızdım. Zaten her zaman yalnızdım. Bir süre onunla birlikteyken yalnız değilmişim gibi davranmıştım, ama öyleydim. Ve sonunda bunu ona da kanıtlamış, ötekiler gibi Natalie'yi de bana sırt çevirmeye mecbur etmiştim. Gerçekten önemi yoktu bunun. Yalnız mıydım, pekala o zaman rol yapacağıma bunu kabullenirdim daha iyiydi. Böyle bir topluma uyum sağlayamamış biriydim. Birinin benden hoşlanmasını beklemek aptallıktı. Hem benim neyimden hoşlanacaklardı ki? Koca beynimden mi? Sarsıntıya uğramış şu gösterişli, koca beynimden mi? Beyinden kimse hoşlanmaz. Beyin çok çirkin bir şey. Kimileri, tereyağında kızarmış beyinden hoşlanırmış, ama bundan hoşlanan bir Amerikalıya pek rastlanmaz.

Kafama uyan biricik yer aslında Thorn idi. Bizim anladığımız türden bir devlet yoktu Thorn ülkesinde; inşaların isterlerse katılabileceği kurumlar vardı; bunlardan birine Okul adı veriliyordu. Şehirden uzakta en yüksek dağların birinde inşa edilmişti. Muazzam

bir kütüphanesi, laboratuvarları, her türlü temel bilimsel malzemeleri ve bir sürü çalışma odası vardı. İnsanlar buraya gelip derslere girer ya da ders verirlerdi; hangisi daha iyi olacaksa öyle. Ve insanlar, tercihlerine göre, tek başına ya da ekip halinde araştırma yaparlardı. Gece olunca, canları isterse, büyük bir salonda, bir sürü şöminenin başında toplanır; kalıtım, tarih, uyku araştırmaları, polimerler ve Evrenin yaşı gibi konulardan sözederlerdi. Bir ateşin başındaki söyleşi hoşa gitmediyse, o zaman ötekine geçerdi insanlar. Thorn ülkesinde geceler daima soğuktur. Dağ eteklerinde sis yoktur, ama rüzgarlar sürekli eser.

Ne var ki benim için Thorn ülkesi geride kalmıştı. Oraya dönemezdim. Memlekete dönemezdim. Sonunda kendi durumuma gerçekçi bir gözle bakmayı başardım. Bitirmem gereken bir okul vardı; sonra Eyalet Üniversitesi, sonra şu sonra bu falan filan. Üstesinden gelebilirdim. Aslında sandığımdan daha güçlüydüm. Fazlasıyla güçlü. Çelik gibiydim. Hurdaya dönmüş bir arabanın içinden sağ çıkmayı başarmıştım işte. Okulu bitirmem, Eyalet Üniversitesine girip bir iş bulmam ve elli yıl daha yaşamam için hiçbir neden göremiyordum; ama sanırım program böyleydi. Çelikten biri ancak programlanan şeyleri yapar.

Aslında durumu hiç de o kadar iyi tarif edemiyorum. Bazı şeyleri durmadan atlamam, nasıl söyleyeceğimi bilememem, düşünmek bile istememem, asıl korkutucu olan buydu. Haftalarca, her sabah uyandığımda, geceleri yatağımdayken, buna dayanamayıp ağlamak istedim. Dayanabildim ve ağlayamadım. Ağlanacak hiçbir şey yoktu ortada.

Yapılacak birşey de yoktu ya. iki kez denemiştim. Bir kere Natalie ile, bir kere de arabayla. Ama ikisi de işe yaramadı. İşleri değiştirmek mümkün değildi. Gene aynı noktada kalakalmıştım. Biriyle arkadaş olamıyorsam, eyvallah der bunu sineye çekerdim. Dalgınlıkla arabayı uçurumdan yuvarlayıp kendimi öldürmeyi becerememiş miydim, eh ne yapalım, o zaman da yaşamaya çalışırdım. Zaten ikisi de birbirinden aptalca girişimler olmuştu ya.

Annemin benim için endişelendiğini hissediyordum, ama bu beni pek rahatsız etmiyordu. Benden istediği şeyler, (1) hayatta kalmam, (2) normal biri olmamdı. Hayattaydım, benden istediği herşeyi yerine getiriyordum. Bu tutumum beni normalleştirmese de, en azından elli yıllık iyi bir normalleşme taklidi yaratması gerekirdi. Ayrıca benden (3) mutlu olmamı istiyordu, ama şapkadan bu tavşanı çıkarmam olacak iş değildi. Çılgınca şeyler yapmadım hiç, surat asıp küsmedim, ağız dalaşına girmedim, kendimi uyuşturuculara kaptırmadım, annemin böreklerini kurabiyelerini yememezlik etmedim, Amerikan Komünist Partisi'ne de katılmadım. Çoğunlukla odamdan çıkmadan kendimi dinledim, bunu da zaten öteden beri yapıyordum. Dolayısıyla, o kadar da mutsuz olmadığımı tahmin ediyordu annem; gelip geçici bir ruh haliydi bu, ama Natalie Field ile bir ilgisi olduğunu da sezinliyordu. Daha önce söylediğim gibi, annem oldukça akıllı biridir. Ama bütün bunlar, büyürken ilk gençlik aşkında çekilen acılar gözüyle, son derece normal şeyler olarak görülebilirdi.

Benden ne beklediğini bilmeyen babam, annemden daha çok kaygılanıyordu, ama işin içyüzünü sezinleyip sezinlemediğini bilmiyordum. Bunu, benimle konuşma biçiminden çıkardım. Belirsiz ve resmi biçimde konuşuyordu. Ne söyleyeceğini şaşırmıştı. Ben de ona ne diyeceğimi bilemiyordum. Bu konuda ikimizin de elinden birşey gelmiyordu. Ama zaten artık neyin önemi kalmıştı ki?

Yaptığım tek şey bol bol duşa girmek oluyordu. Gürül gürül akan suyun altında, buhar ve sisin içinde insan gerçekten yalnız kalabiliyor. Ayrıca Mike ve Jason ile sık sık sinemaya gidiyordum. Bazen sinemaya giderken babamın arabasını ödünç alıyordum. En kısa zamanda yeniden araba kullanmaya başlamamın önemli olduğuna karar vermiştik babamla, böylece ürkekliği üzerimden atmış olacaktım. İlk birkaç denemem -ne benim için ne de onun için- kolay geçmiş sayılmazdı; ama ilerleme kaydediyordum (hafıza kaybının seçici olması belki de bu yüzden), bu da babam için bir umut ışığı olmuştu. Belki de Owen hepten batmış değil. Ne de olsa bir sürü yeniyetme çocuk arabalarını çarpıyordu. Hem bu da handiyse erkekliğe özgü bir şeydi.

Öte yandan beceremediğim tek şey ev ödevleriydi. Hiç mi hiç anlamı yoktu. Sıkıldığım bir derste, bir iki laf edip öğretmenlerin gözünü boyayarak her zaman durumu idare etmeyi başarıyordum, ama şimdi aldığım matematik dersinden bile sıkılıyordum; üstelik insan matematikte bir iki laf edip durumu geçiştiremiyordu da. Evde ders hazırlama işine son vermiştim, sınavlara da girmiyordum. İleri matematik dersinde çok fazla öğrenci yoktu; öğretmen durumu farkedip bana bir şeyler söylemeye çalışmış, bense "Evet" deyip bir şeyler gevelemiştim ağzımda. Öğretmenin elinden hiçbir şey gelmezdi. Öteki derslerde ise benim iyi bir öğrenci olduğumu öyle kanıksamışlardı ki artık farkına bile varmadılar; sınıfta olduğum sürece benim her zamanki kişi olduğumu zannediyorlardı. Hem okulu öyle fazla astığım da yoktu. Ama asabilirdim, çünkü okul beni çılgına çeviriyordu; sınıflarda habire birbirleriyle konuşan insanların, yanlarından geçerken insanı süzmeleri falan değildi nedeni, ama orada yapacak ne kalmıştı ki? Evde kalsam annem hep oradaydı, bütün gün de şehirde dolaşamazdım ya.

Derken Mart ayı, Nisanın çoğu geçip gitti. Hepsi sis içinde. Sisler ve filmlerle.

Birgün öğleden sonra, farklı bir yola dalmış, okuldan eve yürüyordum. Birinci Katolik Kilisesini geçtim. Dışındaki ilanda Cuma gecesi bir bahar konseri verileceği yazıyordu. Soprano Leila Bone, Robert Schumann, Felix Mendelssohn, Antonio Vivaldi ve Natalie Field'in yapıtlarını yorumlayacaktı.

Ne kadar güzel bir isim: Field*. Gökyüzünün altında, yazın renklerini almış tepedeki bir tarlanın iniş-çıkışlarını görebiliyordum. Ya da kışın, uzun güneş ışınlarının altında koyu kahverengi gölgelerin düştüğü, uzun karıklı bir tarlayı.

*** İngilizce "field" sözcüğü tarla anlamındadır, (ç.n.)**

Bu beni çok yaraladı. İnanılmaz ölçüde yaraladı beni hem öyle temiz bir yara da değildi; yarısı kıskançlıktı, kıskançlığın en alçak türü idi. Benim ne kadar alçaldığım bir yana, nasıl bu kadar alçak

olabileceğimi aklım almıyordu; yine de yapamayacağım şeyler vardı. Bunlardan biri de Natalie'nin bestelerinin ilk kez seyirci önünde icra edileceği o konsere gitmemekti.

Kiliseyi arkada bırakırken, oraya gitmek zorunda olduğumu çoktan anlamıştım. Ancak oraya gitmek, yalnız gitmek, düşüncesi de tabii ki içimdeki yaranın bir parçasıydı. Bir şeylerin sonu gibi geliyordu bana. Yapmam gereken son anlamlı şey buydu; bir zamanlar, her şeyin bir anlamı olduğu günlerden kalma birşeydi bu. Sonrasında yapacak hiçbir şey kalmayacaktı. Sonsuza dek.

Eve döndüğümde posta gelmişti. MIT öğrenci kabul işleri dairesinden bir mektuptu bu. Annem, ucundan sarkan bir şey gibi konsolun üstüne bırakmıştı. Odama götürüp okuduğum son şey bu oldu. Okula kabul edildiğim, bana tam bir burs verecekleri yazıyordu içinde. En azından bununla bir parça gurur duymam ya da, nasıl denir, kendimi temize çıkarmış gibi hissetmem gerekirdi; ama hiç de öyle olmadı. Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Verdikleri burs Massachusetts'e gidip, bütün masrafları karşılayarak orada yaşamama kesinlikle yetmezdi; hem zaten oraya gidecek değildim ki. On gün içinde yanıt vermek zorundaydım, ama mektubu masanın çekmecesine atıp, bu işi unuttum. Yani gerçekten unuttum. Artık hiçbir anlam ifade etmiyordu.

Jason, Cuma günü bir gösteriye gitmemizi istiyordu; ona bizimkilerle bir şeyler yapacağımı söyledim, bizimkilere de Jason ile gösteriye gideceğimizi söyledim. Bunun gibi pek çok yalana başvuruyordum. Kimseye zararı olmayan, büyük bir felakete yol açmayacak aptalca yalanlar işte. Bazı konularda doğru söylemek yerine yalan kıvırmak çok daha kolaydı. Jason'a gösteriye falan gitmek istemediğimi söylesem, benimle tartışırdı. Ona ya da bizimkilere kilisedeki konsere gideceğimi söyleseydim, bunu garip karşılarlardı; hem zaten her zaman garip şeyler yapan tek insan olmaktan da bıkmış usanmıştım. İlana dikkatlice bakıp Natalie'nin adını da fark edebilirlerdi, ama bu onları ilgilendirmezdi ki. Hem Jason benimle gelmek de isteyebilirdi, çünkü canı öylesine sıkılıyordu ki yanında biri olduktan sonra her şeyi yapmaya hazırdı.

Anlayacağınız, yalan söylemek çok daha kolaydı. Durmadan yalan söylediğinizde, insanlar da aynı sisin içinde kayboluyor, sizi görüp dokunamıyorlardı.

Cuma gecesi oraya giderken kendimi çok tuhaf hissettim. Nisan sonuydu, o ılık gecelerden biriydi, ılık ve rüzgarlı; bahçelerdeki bütün çiçekler açmıştı, yıldızların önünde bulutlar uçuşuyordu. Kiliseye giderken başım döner gibi oldu. Daha önce yaptığı bir şeyi yeniden yapıyormuş gibi gelir insana, bilir misiniz? Neyse, bu tam onun tersi birşeydi. Haftanın beş günü, günde iki kez yürüdüğüm sokakları sanki daha önce hiç görmemiş gibiydim. Herşey farklıydı. Yabancı bir şehirde, akşamın geç saatlerinde kendimi bir yabancı gibi hissediyordum. Ürkütücü bir duyguydu, ama bazı yönlerden hoşuma da gidiyordu. Yanından geçtiğim evlerin, arabaların içindeki insanlar ya bizim dilimizi bilmiyorlarsa, hepsi de benim bilmediğim bir dilde konuşuyorlarsa, ya burası gerçekten daha önce hiç görmediğim yabancı bir kentse, ya aklımı kaçırdığım için bütün hayatımı burada geçirdiğimi sanıyorsam diye düşündüm.

Karşımdaki nesnelere, ağaçlara, evlere bir turist gözüyle bakıyordum ve gerçekten bana öyle göründüler; bunları hayatımda daha önce hiç görmemiştim. Rüzgar sürekli yüzüme çarpıp duruyordu.

Kiliseye ulaştım, insanlar içeriye giriyorlardı; çok tedirgin ve diken üstünde hissettim kendimi. Hırsız gibi içeri süzüldüm. Görülmemek için gerekirse dört ayak üzerinde emekleyebilirdim. Kocaman, büyük bir kısmı ahşap, eski bir kiliseydi burası; içerisi karanlık, boş ve oldukça yüksekti. Daha önce buraya hiç gelmemiştim, o yüzden kendimi tümüyle yabancı, dışardan biri gibi hissetmem daha da kolaylaşmıştı. İçerde epeyce insan vardı, ve daha da geliyorlardı; ama ben hiçbirini tanımıyordum. Natalie'nin nereye oturacağını bilmiyordum, herhalde önde bir yerde olurdu; bu yüzden gidip en arkadaki sıranın ucuna yerleştim, insanların girdiği yerin tam karşısında, bir sütunun arkasında, bulabildiğim en ücra köşeye oturdum. Ne görmek istiyordum, ne de görülmek. Yalnız kalmak istiyordum. Sima olarak tanıdığım sadece iki kız vardı,

galiba Natalie'nin okuldan arkadaşıydılar. Salon ağzına kadar doldu, kilisede olduğumuz için hiç kimse yüksek sesle konuşmuyordu. Konuşmalar kumsaldaki denizin sesine benziyordu, kocaman yumuşacık bir ses, ne İngilizce ne de başka bir şeydi bu. Oturup teksirle çoğaltılmış programı okudum; başım dönüyor, kendimi başka bir dünyadaymış gibi hissediyordum - kopmuştum, bütünüyle kopmuştum.

Programın en altında şarkılar yer alıyordu. Orkestra da bayağı iyiydi sanırım; kendimi verip dinlemedim, düşüncelerimin akışına bıraktım, yüzüyor gibiydim, buna olanak verdiği için müziğe de hafifçe kulak kabartıyordum. Sonra ara verildi, ama ben yerimden ayrılmadım. Nihayet, şarkıcı sahnenin önüne gelip dikildi. Bir yaylı çalgılar dörtlüsü kadına eşlik ediyordu; viyola bölümlerini Natalie çalıyordu. İşte bunu beklemiyordum. Orta yaşlı, İriyarı bir çellocunun yanma otururken gördüm onu; adam, büyük bir kısmını kapatıyordu. Işıkların altında yalnızca o kehribar gibi simsiyah parlak saçlarını görebiliyordum. Sonra hemen yeniden siperime yerleştim. Çenesi düşük orkestra şefi bir süre "Şehrimizdeki Müzik Faaliyetlerinden, on sekiz yaşındaki bu yetenekli genç müzisyenden falan sözetti, sonunda sözünü bitirdi ve müzik başladı.

Solist çok iyiydi. Herhalde kilisede şarkı söyleyen biriydi kadın, ama çok güçlü bir sesi vardı. Müziği ve sözleri çok iyi özümsemişti. İlk şarkının adı "Aşk ve Dostluk" idi; aşkın yabangülüne, ama dostluğun defne ağacına benzediğini anlatan sade bir şiirdi bu. Ezgisi oldukça güzeldi, seyircilerin de beğendiği belli oluyordu. Parçanın bitişinde olanca güçleriyle alkışladılar. Natalie orada oturmuş, küs küs bakıyordu, başını bile kaldırmadı. Üç şarkı da sona erene dek alkışlamamaları gerekiyordu. Solist de utanmış gibiydi, yarım reverans yaptı, seyirciler sonunda durumun farkına vardılar ve alkışlar kesildi. Daha sonra kadın ikinci şarkıya geçti. Bunun sözlerini Emily Bronte yirmi iki yaşındayken yazmıştı.

Pek aldırmadığım zenginlikler de
Gülüp geçtiğim Aşk da

Şöhret tutkusu da birer düş
Tan ağarınca yitip giden

Dua etsem, dudaklarımı
Kıpırdatan biricik dua şu:
"Taşıdığım şu kalbi at
Özgürlüğümü ver bana"

Evet, tez geçen günler biterken
Tek dileğim bu,
Yaşam ve ölümde, bukağısız bir ruh
Ve dayanma cesareti!

Kemanlar ve çello, o uzun notaları yumuşacık, titrek bir uğultu içinde çalıyorlardı; iki tını duyuluyordu; biri solistin öteki viyolanın; kah birlikte kah birbirleriyle atışarak, çalıyor söylüyorlardı. İnsanı hüzünlendiren, ruhunu kavrayan sert bir ezgiydi bu. Son dizenin sözlerinde ezgi doruğa ulaştı, sonra durdu.

Seyirciler alkışlamadı. Belki şarkının bittiğini anlamamışlardı, belki beğenmemişler, belki de şarkının sözleri onları korkutmuştu. Salondan çıt çıkmıyordu. Ardından usulca üçüncü şarkıya, "Tepedeki ince sis"e geçtiler. Ağlamaya başlamıştım, şarkı bitene dek ağladım; Natalie alkışlar arasında ayağa kalkıp seyircileri selamladı. Ben de düşe kalka sıraların arasında ayağa kalktım, daha çok ağlarken beni görmelerini istemediğim için olacak, kilisenin içinden çıkıp gecenin karanlığına karıştım.

Parka doğru yürümeye koyuldum. Sokak lambalarından gökkuşağı gibi haleler, iri ışık damlaları saçılıyordu; yüzümdeki gözyaşlarının üzerine soğuk soğuk rüzgar vuruyordu. Başım ateşler, ışıklar içinde kalmıştı, solistin sesi kulaklarımda çınlıyordu. Ayaklarımın altındaki kaldırımı hissetmiyordum, yanımdan geçip gidenleri görecek halde değildim. Beni ağlaya ağlaya sokaklarda yürürken görmeleri de umurumda değildi.

Zafer dolu bir şeyler vardı ağlamamda. Bu kadar fazlasını kaldıramazdım, herşey bir anda üstüste gelmişti, ama içimde zafer

dolu bir şeyler vardı. Bunun bir parçası da aşk idi. Yani gerçek aşk. O şarkının içinde Natalie'yi her şeyiyle, olduğu gibi görmüş ve sevmiştim. Bir duygu ya da arzu değildi bu; onaylanmak, yıldızları görmek gibi bir şeydi, bir zaferdi. İnsanları oraya oturtup kendini dinlettirecek bir şarkı bestelediğini görmek, onun Natalie olduğunu, gerçek benliğini, gerçeğin ta kendisi olduğunu anlamaktı beni ağlatan.

Ama aynı zamanda içinde çok fazla acı vardı, işte buna dayanamıyordum.

Bir kaç caddeyi geçtikten sonra gözyaşlarını kurudu. Yürümeye devam ettim, farkında olmadan parkın bir ucuna kadar gitmiş, çok yorulmuştum, geri dönüp eve doğru yollandım. Yaklaşık on beş sokak vardı daha; yürürken hiçbir şey düşünmüyor, sonradan anımsayacağım hiçbir şey hissetmiyordum. Geceleyin öylece yürüyordum işte, bu işi sonsuza dek yapabilir, hiç durmadan yürüyebilirdim. Yabancılık duygusu yokolmuştu. Her şey tanıdık geliyordu, tüm dünya, hatta yıldızlar - evimde gibiydim. Zaman zaman karanlık bir bahçeden taze toprağın ya da çiçeklerin kokusu geliyordu. Bakın işte bunu anımsayabiliyorum.

Bizim sokağa geldim, köşeyi döndüm. Tam Field'lerin evine yaklaşırken arabaları evlerinin önünde durdu. Bay ve Bayan Field, ve Natalie ile birlikte genç bir kadın dışarı çıktı. Hep bir ağızdan konuşuyorlardı. Oracıkta azıcık durup dikildim. Sokak lambalarının arasındaydım; ne gariptir, Natalie beni ta oradan görmüştü. Bana doğru seğirtti. Bense hala orada dikiliyordum.

"Owen?"

"Benim, merhaba" dedim.

"Seni konserde gördüm."

Bir an gülüp, "Evet, ben de seni dinledim" dedim.

Viyola kutusu elindeydi. Üzerinde uzun bir elbise vardı, saçları hala parlak, simsiyah görünüyordu; yüzü ışıl ışıldı. Konserden sonra galiba bir resepsiyon verilmiş, herkes onu tebrik etmişti, bu yüzden bir parça gerilmiş, heyecanlıydı, gözleri irileşmiş gibiydi.

"Şarkılarım bitince çıktın."

"Evet, çıkarken mi gördün beni?"

"Daha önce gördüm. Arkada. Ben de seni arıyordum."

"Geleceğimi düşünüyor muydun?"

"Geleceğini umuyordum. Yo hayır, geleceğini düşündüm."

Merdivenin ağzından babası, "Natalie!" diye seslendi.

"Seninle gurur duyuyor mu?" diye sordum.

Başını salladı.

"Artık içeri girmeliyim" dedi. "Konser için ablam ta buraya kadar geldi. İçeri gelmek ister misin?"

"Gelemem."

Bu konuda son derece ciddiydim, beni engelleyen biri olduğu için değildi, ama oraya giremezdim işte.

Aniden, "Yarın akşam uğrar mısın?" diye sordu, sesi bir an sertçe çıkmıştı.

"Olur" dedim.

Aynı ses tonuyla, "Seni görmek istiyorum" dedi.

Sonra arkasını dönüp içeri girdi; ben de evime doğru yürümeye koyuldum.

Babam televizyon izliyor, annem de yanına oturmuş nakışıyla uğraşıyordu. "Film kısaydı galiba" dedi. "Evet, öyleydi" dedim; sonra, "Hoşuna gitti mi, hangi filmdi?" diye sordu. "Şey, bilmiyorum" deyip odama çıktım; gece rüzgarın içinden çıkıp yeniden o sise dalmıştım çünkü. Sisin içinde konuşamaz, doğru dürüst hiçbir şey söyleyemezdim.

Bu ailemin kabahati değildi. Her şeyin suçunu eski kuşaklara atan şu kitaplardan birine benzediyse -bazı psikologlar bile bu tür kitaplar yazıyorlar- o zaman yanlış söyledim demektir. Bu onların kabahati değildi. Evet, her zaman kısmen o sisin içinde yaşıyorlar ve doğruya ulaşmaya çabalamadan pek çok yalanı kabul ediyorlardı

diyelim. Peki ne olur? Kim yapmaz ki? Bu, olup bitenin benden daha çok hoşlarına gittiğini göstermez. Güçlü olduklarını da göstermez. Aslında tam tersini gösterir.

Ertesi gece Natalie'lere gittim. İlk gidişime benziyordu: Kapıyı Bayan Field açtı ve beni içeri aldı, Natalie çalışıyordu. Karanlık holde bekledim, sonunda müzik durdu ve Natalie merdivenlerden aşağı indi. Bana, "Hadi çıkıp dolaşalım" dedi.

"Biraz yağmur yağıyor."

"Yağarsa yağsın, dışarı çıkmak istiyorum" dedi.

Mantosunu giydi, parka giden sokakta yürümeye başladık.

Yüzünde hala o gergin, hırslı ifade vardı. Yatışıp eski haline dönmesi biraz uzun sürecekti.

Sokağın yarısına gelmişken, "Ee sende ne var ne yok?" dedi.

"Pek fazla birşey yok."

"Kolejlerden bir haber çıktı mı?"

"Evet, birinden çıktı."

"Hangisinden?"

"MIT'den."

"Ne dediler?"

"Kabul edeceklermiş."

"Burslu mu?"

"Evet, okul ücretini karşılıyorlar."

"Hepsini mi?"

"Evet, hepsini."

"Vay canına, harika! Ee, sen ne yapmaya karar verdin?"

"Hiçbir şey."

"Öteki okulların yanıtlarını mı bekliyorsun?" "Hayır."

"Ne demek istiyorsun?"

"Şey, galiba Eyalet Üniversitesine gideceğim."

"Eyalet Üniversitesine mi? Peki neden?"

"Üniversite diploması almak için tabii."

"Ama neden orası? Hani MIT'deki o hocayla çalışmak istiyordun?"

"Yeni gelen biri için Nobel ödülü kazanmış biriyle 'çalışmak' falan sözkonusu olmaz."

"İnsan hep yeni gelen biri olarak kalmaz ki, öyle değil mi?"

"Şey, zaten gitmemeye karar verdim."

"Bana hiçbir şeye karar vermedim demedin mi."

"Karar verecek birşey yok."

Ellerini mantosunun ceplerine sokup başını içeri gömdü ve topuklarını vura vura yürümeye başladı. Kızgın görünüyordu. Bir sokak daha geçtikten sonra, "Owen" dedi.

"Evet?"

"Gerçekten kafam karıştı."

"Nedenmiş o?"

Konuşmayı nasıl sürdüreceğini bilmiyordum; budalaca, soğuk soğuk, ilgisizce yanıtlıyordum onu. Ama o devam etti.

"Yeşim Kumsalı'nda olanlar yüzünden herhalde."

"Evet. Ama artık bunun bir önemi yok."

Bundan söz etmek istemiyordum. Olay, bir anda sislerin içinden çıkıp daha büyük ve katı bir şekilde gözlerimin önüne gelmişti. Başımı çevirmek, onu görmemek istedim.

"Bunu epeyce düşündüm" dedi. "Bak, her şeyi düşünüp çözümlediğimi zannediyordum. En azından bir süre. Yani önümüzdeki birkaç yıl için. Hiç kimseyle böyle bir ilişkiyle girmek istemediğim sonucunu çıkardım. Aşık olmak, duygusal ilişkiler, evlilik ya da bunun gibi şeyler. Daha çok gencim, önümde

yapacağım bir sürü şey var. Sana aptalca gelebilir, ama gerçek bu. Pek çok insan gibi cinselliği hafife alsam ne güzel olurdu, ama bunu yapabileceğimi sanmıyorum. Hiçbir şeyi hafife alamam ben. Onun için en güzeli dost kalmamız. Bir aşıkların yaşadığı sevgi, bir de dostların arasındaki sevgi var. Ben bu işleri böyle görüyordum. Bizim gerçekten zoru başardığımızı, kadınlarla erkekler dost olamaz diyen herkesin yanıldığını sanıyordum. Ama galiba onlar haklıymış. Ben biraz... fazla kuramsal... düşünmüşüm."

"Bilemiyorum" dedim. Başka birşey söylemek istemiyordum, ama sözcükler içimden kopup geldi. "Galiba aslında sen haklıydın. Cinselliği hiç de uygun olmayan bir yere sokmaya kalkıştım ben."

O bozguna uğramış, dargın sesiyle, "Evet, ama yeri orası" dedi. Ardından sertçe, "Şu anda meşgul olduğun için cinselliği kovup iki yıl sonra gelmesini bekleyemezsin!" dedi.

Bir sokağı daha geçtik. Çok güzel, puslu bir yağmur vardı, insanın yüzünde bile hissedilmiyordu, ama yavaş yavaş enseme damlalar düşmeye başlamıştı.

"İlk kez biriyle çıktığımda on altı yaşındaydım, çocuk da onsekizindeydi" dedi. "Obuacıydı, obuacıların hepsi çılgın olur. Bir arabası vardı, sürekli güzel manzarası- olan yerlerde duruyor ve sonra -sonrasını tahmin edersin- doğru üstüme atlıyordu. Bir yandan da, "Bu aşk ikimizden de büyük Natalie!" demeye başlıyordu. İşte bu beni zıvanadan çıkarmıştı, sonunda ona, 'Belki senden büyük olabilir, ama benden büyük değil!' dedim. Bu ilişki de orada bitiverdi. Zaten salağın tekiydi. Aslında ben de öyleydim ya. Aman neyse canım, onun ne demek istediğini şimdi anlıyorum."

Bir süre durduktan sonra devam etti, "Ama ne farkeder..."

"Ne?"

"Yeri orası değil, öyle değil mi?"

"Neyin?"

"Seninle benim aramda. Böyle bir şey yürümez. Yürür mü?"

"Hayır" dedim.

Buna çok sinirlendi. Aniden durup küçümseyici bir edayla bana baktı. "Bir gün evet diyorsun, bir gün hayır, sonra da karar verecek hiçbir şey yok diyorsun- ama var işte! Ben doğru bir karar verdim mi vermedim mi? *Bilmiyorum'.* Neden bir karar vermem gerekiyormuş ki? Eğer biz dostsak -bütün mesele de bu aslında, dost olabilir miyiz?- o zaman bunun kararını da birlikte veririz, öyle değil mi?"

"Evet. Zaten vermiştik."

"O zaman neden bana kızgınsın?"

Park alanında büyük bir atkestanesi ağacının altında dikiliyorduk. Dalların altı karanlıktı, neredeyse yağmur geçirmiyordu. Başımızın üstünde, çiçeklerin bazıları, sokak ışığının altında kandil gibi ışıl ışıl parıldıyordu. Natalie'nin mantosu ve saçları birer gölgeye dönüşmüştü, sadece yüzünü ve gözlerini görebiliyordum.

"Kızgın değilim" dedim. Altımdaki zemin çekiliyormuş gibi geldi, sanki dünya kendini yeniden düzenliyor, deprem oluyordu, tutunabileceğim hiçbir şey kalmamıştı. "Gerçekten kafam çok karışık. Hepsi bu. Hiçbir şeye anlam veremiyorum. Buna tahammül edemiyorum."

"Neden edemiyorsun Owen? Derdin ne?"

"Bilmiyorum" dedim; ellerimi omuzlarına yasladım, o da yanıma gelip kollarıyla sardı beni.

"Korkuyorum" dedim,

Paltomun içine doğru, "Neden?" diye sordu.

"Yaşamaktan."

Bana sarıldı, ben de ona sarıldım.

"Ne yapacağımı bilmiyorum" dedim. "Daha yıllarca yaşamam gerekiyor, bunu nasıl becereceğimi bilmiyorum."

"Ne için yaşayacağımı bilmiyorum mu demek istiyorsun?"

"Evet, sanırım."

"Ama bunun için" dedi, bana sarılarak. "Bunun için. Kendin için, yapmak zorunda olduğun şeyler için, düşünmen gereken şeyler için, müziği duyabilmen için.

Nasıl yapacağım sen de biliyorsun Owen. Kimse seni dinlemese bile onları dinleyen bir tek sen varsın!"

"Evet, galiba doğru" dedim. Titriyordum. "Hava soğudu. Hadi eve gidip şu garip çaylardan yapalım. İnsanın içini rahatlatan, ömrünü uzattığı söylenen şu Çin çayından var biraz" dedi.

"Ömrü uzatıyor ha, bir bu eksikti şimdi."

Geri döndük. Yolda yürürken ya da kaynayan suyu beklerken mutfakta birbirimize birşey söylediğimizi sanmıyorum. Çaydanlığı ve fincanları alıp çalışma odasına geçtik, şark halısının üzerine kurulduk. Çin çayının tadı gerçekten çok berbattı. İnsanın ağzında buruk, kekremsi bir tat bırakıyordu, ama alıştıktan sonra güzel geliyordu. Hala sarsılmış bir durumdaydım, ama buna da alışmaya başlamıştım.

"Thorn Beşlisi'ni bitirebildin mi?" diye sordum.

Aslında onu görmeyeli sadece sekiz hafta olmuştu, ama bana sekiz yıl gibi geliyordu. Ve şimdi yepyeni bir yerdeydik.

"Daha bitmedi. Ağır kısımlar hazır, son bölümü kabaca kafamda biçimlendirdim."

"Dinle. Dün geceki o şarkıların vardı ya. İkinci parça beni ağlattı."

"Biliyorum, onun için seninle yeniden konuşmak istedim. Çünkü konuşabileceğimi biliyordum. Çünkü..."

"Çünkü sen böyle konuşuyorsun. Gerisi yalnızca sözcükler."

Dosdoğru gözlerimin içine bakıp, bana "Owen, sen şimdiye dek tanıdığım en düşünceli insansın. Bunu kimse anlayamaz. Bunu anlayacak başka bir müzisyenin olup olmadığını bile bilmiyorum. Gerçekten hiçbir şey söyleyemem. Bir yere gelip gelemeyeceğimi bile bilmiyorum. Müzik dışında yani. Belki ilerde. Belki müzikte iyi bir

yere gelince, bu işin nasıl yapıldığını öğrendiğimde, kalanını da tamamlayabilirim. Hatta belki bir insan olmayı başaracağım. Ama *sen* zaten öyle birisin".

"İnsan taklidi yapmaya çalışan bir maymunum ben" dedim.

"Bunda da gayet iyisin hani" dedi. "Şimdiye dek gördüklerim arasında en iyisisin."

Halıya yüzükoyun yatıp çay dolu fincanıma baktım. Bulamaç gibi koyu sarı bir rengi vardı, üzerinde Çin çayının taneleri yüzüyordu.

"Bu şey gerçekten insanı yatıştırıyorsa, merkezi sinir sistemini mi, beyni mi, beyinciği mi, yoksa başka bir yeri mi etkiliyor acaba?" diye sordum.

"Bulaşık ovma teline benziyor tadı; acaba sahiden sakinleştirici bir etkisi var mı?"

"Bilmiyorum, o tellerin tadına hiç bakmadım."

"Kahvaltıda süt ve şekerle denesene."

"Bir yetişkinin günlük demir ihtiyacının en az yüzde beş bini."

Güldü, gözlerini sildi. "Keşke konuşabilsem" dedi. "Senin gibi olmayı çok isterdim."

"Ben ne dedim ki?"

"Sana söyleyemem, çünkü konuşamıyorum. Ama bunu çalabilirim."

"Ben de duymak isterim."

Ayağa kalktı, piyanonun yanma gitti ve daha önce hiç duymadığım bir parça çaldı.

Bittiğinde ona, "Thorn mu?" diye sordum; başını salladı.

"Şimdi orada yaşasaydım, her şey daha kolay olacaktı" dedim.

"Zaten oradasın. Senin yaşadığın yer orası."

"Tek başıma mı?"

"Belki."

"Ben tek başıma kalmak istemiyorum. Kendimle olmaktan bıktım."

"Ama küçük teknelerle gelen ziyaretçileri kabul edebilirsin."

"Artık şatonun efendisi rolünü oynamak istemiyorum. Öteki insanlarla yaşamak istiyorum Nat. Başkalarının hiç önemi yok diye düşünüyordum eskiden, ama var. Her şeyi tek başına başaramaz insan.

"Bu yüzden mi Eyalet Üniversitesine gidiyorsun?"

"Evet, galiba."

"Ama geçen kış, okuldaki sorunun oranın işleyiş biçimiyle ilgili olduğunu söylemiştin. Hani kimseyi bir kimse yapmamak için herkesi düzlüyorlardı. Eyalet Üniversitesinin daha büyük olmaktan başka ne farkı var?"

"Dünya da okul gibi, yalnızca daha büyük."

"Hayır değil." Ayak direr gibi baktı ve oldukça kulak tırmalayıcı bazı akorları son derece yumuşak bir şekilde piyanoda çaldı. "Okul, henüz hiçbir konuda karar veremeyeceğin bir yer. Asıl karar vermen gereken yer, dışardaki dünya. Asla karar vermemeye karar verip rüzgar nereden eserse oraya sürüklenmeye niyetin yok ya?"

"Anlamıyor musun, ötekilere karşı çıkmaktan, farklı olmaktan usandım. Hiçbir faydası yok insana. Ötekilerin yaptıklarını yaptığında ise..."

Piyanonun tuşlarına DAAAAAAANNNN! diye vurdu.

"Herkes başkalarıyla geçinip, yalnız kalmamak için öbürleri ne yapıyorsa aynını yapıyor" dedim. "İnsan toplumsal bir varlık. Neden ben de öyle olmayayım?"

"Bunu pek iyi beceremiyorsun da, ondan" dedi.

"Peki ne yapacağım ben? Thorn'a dönüp hayatımın sonuna dek kimsenin okumadığı şeyler yazan üşütük bir keşiş mi olayım?"

"Hayır. MIT'ye git ve onlara ne kadar iyi olduğunu göster."

"Bu pahalıya patlar."

DAAAAAAANNNN!

"Adama üç bin dolar para veriyorlar, o ise *şikayet* ediyor" dedi.

"Sadece oraya gidip ilk dört yılı geçirmek için bile on altı, yirmi bin dolar para gerekiyor."

"Ödünç alırsın. Çalarsın. O aptal arabanı satarsın!"

"Onu çoktan hurdaya çevirdim" dedim ve gülmeye başladım.

"Hurdaya mı çevirdin? Arabayı mı? O kazada mı?"

Katıla katıla gülüyordum, "Canına okudum" dedim. O da gülmeye başladı. Neye güldüğümüz hakkında hiçbir fikrim yoktu. Birdenbire hepsi çok komik gelmişti. Herşey. Herşey yerinden oynamış, şirazesinden çıkmıştı, sanki birdenbire ben yerli yerime oturmuş, herşeyi görmüştüm.

"Neyse ki babam sigortadan bütün parasını aldı" dedim, "hem de nakit."

"Ee, o zaman!"

"O zaman ne?"

"İlk yılını karşıladın demektir. Ertesi yılı da ertesi yıl gelince düşünürsün."

"Goriller her gece yeni bir yuva yaparlar" dedim. "Ağaçların üstlerindeki yuvalarında uyurlar, biliyor musun. Salaş, bir şeye benzemeyen yuvalar inşa ederler. Her gece yeni bir yuva yaparlar, çünkü sürekli hareket etmek zorundadılar; eski yuvalarını da muz kabuklarıyla, bir sürü çürümüş şeyle doldurup içinde oturulmaz hale getirirler. Primatların kuralı, belki de sürekli hareket halinde olmak ve bu işi her gün silbaştan, adam gibi becerene dek yuva yapmak, ya da en azından muz kabuklarından kurtulmaktır."

Natalie hala piyanonun başında oturuyordu; geçen aralıkta üzerinde çalıştığı Chopin'in Devrim Etüdünden altmış saniyelik bir parça çaldı. Sonra da, "Keşke anlayabilseydim" dedi.

Yerden kalkıp piyano iskemlesinin ucuna, onun yanma iliştim ve iki elimle abuk sabuk bir şeyler çaldım. "Gördüğün gibi, piyano çalmasını bilmiyorum. Ama sen çaldığında müziği duyabiliyorum" dedim.

Bana baktı, ben de ona baktım ve birbirimizi dudaklarımızdan öptük. Ama alçakgönüllü bir şekilde öpüştük: En fazla altı saniye.

Dahası da var elbet, ama bu konuda anlatmak istediklerimin hepsi bu kadar. "Dahası" dediğim, bundan sonra olup bitenler, olup duranlar - her gün yeni bir goril yuvası.

Ertesi gün o burs kağıdını çekmecemden çıkarıp bizimkilere gösterdim ve onlara arabanın sigorta parasıyla MIT'ye başlayabileceğimi söyledim. Annem çok bozuldu, gerçekten hiddetlenmişti, sanki ona çok çirkin bir oyun oynamıştım. Bunun üstesinden gelip gelemeyeceğimi bilmiyorum, ama babam benim tarafımı tutuyordu. Daima unuttuğumuz şey de bu işte; ne bekleyeceğimizi bildiğimizi sanırız, ama bilemeyiz; beklediğiniz şey gerçekleşmeyecek şeydir, beklemediğiniz şey ise gerçek oluverir. Babam, yazları çalışır bursu da almaya devam edersem, kalan kısmını karşılayacağını söyledi. Annem kendini ihanete uğramış gibi hissediyordu, kibarca bu tasarıyı onaylamayacağını belli etti. Ama kibarca olmasa da boyun eğmek zorundaydı: Evi çekip çeviren kişi oydu ama oynadığı oyunun kuralı, kararları verenin daima bir erkek olmasını gerektiriyordu, kendini karar verme işinden bütünüyle soyutlamıştı, tercihi kararların verilmesi değil oluşuvermesiydi. Darılmaktan başka bir seçenek bırakmamıştı kendine. Arkamda beni destekleyen babam olmasaydı, buna katlanmak bayağı güçleşecekti. İnsana acı veriyordu vermesine ama dayanabilirdim. Annem aslında haftalarca dargın kalamayacak kadar iyi huylu bir insandı. Mayıs ortalarında dargınlığını unutmaya başladı. Birkaç hafta sonra, son derece şık, koyu şeritli kravatlar aldı bana. Doğudaki kolejlerde erkeklerin klas kravatlar taktığı kanısındaydı.

Okuldaki durumumu düzelttim ve ilk kez bütün derslerimden *A* aldım. Madem yumurta kafalı olacağım, bari iyi pişmiş yumurta

olayım. O yaz Bico Sanayide laboratuvar teknisyeni olarak iş buldum.

Mayıs ve Haziranda Natalie ile haftada birkaç kez görüşüyorduk. Bazen güç oluyordu, çünkü her zaman azami altı saniyeye bağlı kalamıyorduk. Onun dediği gibi, ikimiz de hiçbir şeyi hafife almayı beceremiyorduk. Birçok konuda sık sık kavga ediyorduk; ikimiz de bir şekilde düş kırıklığına uğruyor ve bunun acısını ötekinden çıkartıyorduk. Ama bu kavgalar sadece beş dakika sürüyordu, çünkü henüz birbirimize kalıcı bir şekilde bağlanamayacağımızı, bağlılık olmadan cinselliğin bir işe yaramayacağını, öte yanda sevgi olmadan da yapamayacağımızı kesinlikle biliyorduk. Onun için elimizden gelenin en iyisi, şu anki haliyle, birlikte olmaya devam etmekti. Aslında iyinin de iyisiydi bu.

Geçen hafta Haziranda Tanglewood'a gitmek üzere ayrıldı. Trenle gidecekti. Onu yolcu ettim, aslında mahçup duruma düştüm, çünkü anne babası da onu uğurlamaya gelmişlerdi. Bay Field'in bana bir tarantulaymışım gibi davranmasına rağmen bu hakkı kendimde görüyordum. Peronun ortasında öylece dikiliyordum. Arasıra Bayan Field, Natalie'yi görebileyim diye beni de kısmen aralarına alabilmek için, yana çekiliyordu. Natalie bir eline viyola kutusunu, ötekine sırt çantasını almıştı, kıpırdayacak durumda değildi. Vagonun basamaklarını çıkarken, annesini ve babasını öptü. Beni öpmedi. Sadece bana bakıp, "Bir yıl sonra Eylülde Doğuda görüşürüz Owen" dedi.

"Ya da Thorn'da" dedim ben de, "sonsuza dek."

Tren hareket ederken koltuğunda oturmuş, kirli pencereden el sallıyordu. Maymun taklidimi yapmadım. Orada öylece durup, elimden geldiği kadarıyla bir insanı oynamaya koyuldum.